

MIJN ODYSSEE

MIJN LEVEN ACHTER ONZICHTBARE TRALIES
MANJA 'S COMPLAINT
OVER DE SHOAH DIE NOOIT VOORBIJ GAAT
aangevuld met oude en nieuwe wapenfeiten

Pluk de wrange vruchten
van mijn boom der wijsheid.

Manja Croiset

Januari 2022 Nieuwe uitgave De eerste van Mijn Odyssee verscheen in 2017
In 2014 de 1e versie van over de Shoah die nooit voorbij gaat, in die die 7 jaar is veel
gebeurd, privé en in de wereld. 2020 was het 75 jaar geleden, kwam een einde aan WWII.
De bevrijding is ver te zoeken, de jodenhaat is weer in opmars, vele brandhaarden elders.
WWIII op komst, het werd de Sars Pandemie.
Die van 1918 - 20 kostte meer mensenlevens dan WW I.

De Regering voert een barbaarsbeleid , het inmiddels de-demissionair en blijft zitten,
zittenblijvers. Doubleren is negatief, 2 x en je moest van school.
Kastesysteem, geen democratie te ontdekken, de ontmenselijk is groot.

Elk jaar is een nieuw record in de Anni Horribiles.
Wanneer komt er een eind aan Vita Horribilis?

Twee minpunten de vele anachronismen en the lay - out.
Veel foto's via Kando Frank

Binnenwerk en cover: "de omslag is de grondslag" Manja Croiset

De eerste uitgave van mijn leven achter onzichtbare tralies werd gepubliceerd in 2007

*Vanzelfsprekend is de waarneming van de in dit boek
beschreven gebeurtenissen subjectief.*

herinneringen aan en uit mijn kindertijd

nieuwe grammaticale vorm
onverwerkt verleden tijd

het is beter jong te sterven
dan lang te lijden

het verschil tussen een herinnering en een flashback is significant

in gedachten verzonken
sta ik voor de spiegel
de contouren vervagen
en ik kom in mijn kindertijd
terecht

in mijn kindertijd
had ik geen probleem
ik was het probleem

ik ben daar nooit vanaf gekomen

Toelichting op dit verzamelde werk. In een andere fase geschreven dan de oorspronkelijke (auto)biografieën, ik spreek in de tegenwoordige tijd over mijn ouders, terwijl mijn vader op 18 november 2011 overleden is, 96 jaar oud en mijn moeder een half jaar later op 11 mei 2012, 94 jaar oud. Tevens zijn er fragmenten uit andere boeken overgenomen, omdat ze hierin passen/thuishoren. Er zijn vele overlappingsen geschrapt, maar er viel niet aan te ontkomen, om diverse teksten meermalen te plaatsen binnen de context van de verhalen.

Inmiddels ben ik fysiek ernstig hulpbehoevend, de impact op mijn mentale welzijn evident. De opdracht uit de vorige versies is verdwenen, dat is zo 'verlopen.' Een significant verschil met de vorige documenten, waar ik getracht heb me tot geschiedschrijving te beperken. Eveneens zijn er feiten bijgekomen met verwijzingen, die de vorige opmerking weerlegt. De vrije loop laten is overdreven, maar ik heb mijn emoties meer ruimte gegeven.

KINDERJAREN

1947

terug na een maand Zandvoort
het kindje heeft leren lopen
een vaag beeld
ze klimt op een tafeltje voor het raam
in de vensterbank
hangt al half naar buiten
net nog heeft de moeder
haar bij haar enkels

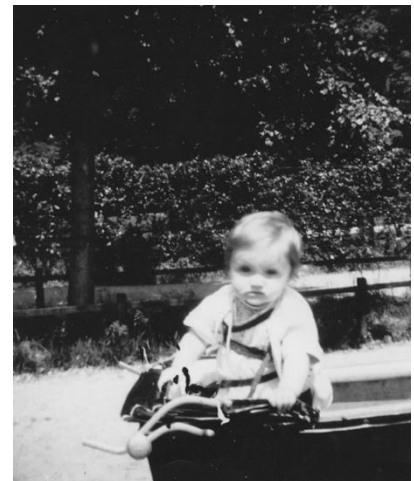

Deels een herinnering, deels bij navraag uitgelegd. Tijdens de vakantie hadden er vrienden in het huis gebivakkeerd en het tafeltje daar neergezet. Mijn vader werkte en kwam 's avonds naar ons toe, Ingrid nog geen 6, haalde hem op. Ze wilde haar vlechten afdelen knippen. Mijn vader: "dan ben je mijn dochter niet meer" Ze deed het wel en hij liep haar voorbij. Gewoon 'treiterkop' of Kamp?

OOK JAREN VEERTIG

Vondelpark 1947

in Scheveningen op de Badhuisweg
een halfduistere kamer
zware donkerrode fluwelen gordijnen
grote fauteuils oom Max zit er in één
pappa aan de andere kant van het kleed
Max plaagt
het kindje kruipt naar de pappa

de moeder maakt het huis schoon
legt een grote spiegel op de grond
en zegt tegen het meisje
niet op gaan zitten hoor
als door een magneet getrokken
kruipt ze op de glazen plaat
de spiegel breekt
hoe oud is ze als ze weet
dat die spiegel van haar
vergaste grootmoeder was
gestraft hiervoor is ze nooit

Het Oude Film Museum Vondelpark
ervoor de mini midgetgolfbaan

DRAMA

ze heeft een konijn
gebreed door een tante
haar lievelingsknuffel
konijn Abeldijn
ze krijgt een neefje
en moet hem weggeven
dat is leuk zegt de moeder
het is ook zijn tante
die hem gebreed heeft

SINTERKLAAS 48

ik krijg een grote gele schildpad met rode vlekken
en een kabel er aan met een knijphandvat
prachtig ding moet het geweest zijn sneu voor
Paula later horend nog nooit zo iets duurs gekocht
ik kroop bang weg in een hoekje van de bank
voor dat enge bewegende beest
sinterklaasavond die standaard begon met ruzie
omdat ook dan pappa later thuis kwam dan afgesproken
plus het over en weer het wel of niet hebben
van cadeautjes of verkeerde
vol verwachting klopt ons hart
krijgt op deze wijze verteld
een andere lading

even oud misschien een fractie ouder
Marjolijn heeft een trekkarretje met een bel
zo mooi vond ik het
ik wilde het hebben moest het teruggeven
en sloeg Marjolijn er mee op haar neus
ze heeft er nog een litteken van
zij werd getroost ik niet gestraft
positief nee ongezien Tijdens het noteren zie ik de deur lichtgrijs. De verzonken delen zacht groen.
ik was in een hoekje gekropen

het meisje kan nog maar sinds kort praten
en de moeder heeft voor de vader
een horloge gekocht
niet aan pappa vertellen zegt ze
de vader plaagt en zegt steeds weer
wat voor cadeautje krijg ik
het meisje zwijgt keurig
de spanning valt weg en ze roept blij
mamma ik heb pappa niet verteld
dat hij een horloge krijgt
in de kamer wordt gelachen

ZANDVOORT

verdwaald een zoektocht volgt
ze wordt gevonden
veel verderop door de stroming
de moeder zegt
je zou toch naar de politiepost
gaan als je ons kwijt was
het meisje jukt
ik speelde gewoon
ik heb niets gemerkt

STRANDSTOELEN BEGIN JAREN VIJFTIG.

In mijn herinnering al veel drukker 'lopen over de hoofden'
het zand kon branden aan je voeten.
bang dat ik was

gewapend met emmertjes en schepjes lopend naar de Spuistraat vanwaar de Blauwe Tram op breedspoor vertrok o o o wat deed hij er lang over we noemden hem de trammetrein vaak kwam pappa dan 's avonds na zijn werkdag naar ons toe sneeuwbaaleffect van terugkerende herinneringen weliswaar van geringere importantie maar wel iets zeggend over het kind dat overal zwaar aan tilde / bang voor was en niet alleen de vrouw van nu ze heeft een reep in haar zak gestopt en vergeten de moeder ontdekt de gesmolten chocola als ze op het punt staat haar naar school te brengen ze wil het kind verschonen dat wil ze niet uit angst te laat te komen en een standje te krijgen natuurlijk krijgt ze dat niet onder de hoede van de moeder maar ze wil niet opvallen vooral in het gareel lopen hoe anders heeft het allemaal uitgepakt

WE HADDEN JONG ZWEMLES VANWEGE DE GRACHT

bij de zwemles ging je eerst aan de hengel handen voorwaarts benen wijd en sluit veel later in het diepe de liep met een haak langs de kant mee we noemden haar juffrouw ooievaar omdat ze ons wijs maakte dat die kindertjes bracht mamma ging in tegen die onzin ik zwom langzaam maar rugzwemmen dat kon ik goed dan haalde ik iedereen in kracht in mijn stevige pootjes doodliggen kon ik ook diezelfde badjuffrouw boos op Marjolijn omdat die nooit haar handen tegen haar zij hield nou toch wel zei mamma 'ooievaar' bleek ze te hebben vastgebonden wat vond ik dat eng mamma was gelukkig des duivels waarom moesten we die juffrouw een cadeautje geven na het afzwemmen

samen met haar zusje 's morgens vroeg in de vrieskou onder de cape van de moeder toen een ongebruikelijke leeftijd voor zwemles vijf jaar is ze wonend aan een gracht vindt de moeder dat noodzakelijk niet wetend dat het meisje nooit aan de wallenkant zou durven komen

vanuit de trein halverwege

Wat ik nog leren kan over het A.M.V.J.

De Joodsche Ver. voor Amsterdam-West zal ter gelegenheid van den Grooten Verzoendag kerkdiensten houden in het gebouw van de A. M. V. J., Vondelstraat 8. Begin Woensdagavond zeven uur en Donderdagmorgen acht uur. Kaarten verkrijgbaar bij H. Woudstra, Prinsengracht 214, S. Menist, P. de Hooghstraat 16, J. de Leeuw, Adm. de Ruyterweg 120 I.

Dit is nieuw voor mij A.M.V.J. als sjoel

Het zwembad is het sousterrain
Mijnheer Burksen werkte in het restaurant

TWEDE LUSTRUM DER **JOODSCHE** JEUGDFEDERATIE.

Bijeenkomst in het A. M. V. J.-gebouw te Amsterdam.

AMSTERDAM, 23 Dec. — Met groote opgewektheid en onder deelneming van een zeshonderdtal leden uit alle streken des lands heeft gisteren hier ter stede de **Joodsche** Jeugdfederatie haar tienjarig bestaan gevierd. Nadat tegen het middaguur de afgevaardigden der 22 afdelingen aan het Centraal Station gearriveerd en door hun Amsterdamsche federatie-genoeten ontvangen waren, begaven zij zich in optocht met blauw-witte vlaggen en de muziek van den Westerspeeltuin voorop door de **Joodsche** wijken der binnenstad naar het A.M.V.J.-gebouw aan het Leidscheboeschje, waar in de groote zaal een herdenkingsbijeenkomst gehouden werd. Onder het zingen van het Lied der Hope (Hatikwah) kwamen de leden van het Federatie-bestuur en de eere-gasten de zaal binnen, waarna de Voorzitter der Federatie, de heer Leo v. d. Lijn de betekenissen van dit tweede lustrum uiteenzette.

als eerste is ze afgedroogd
 en wacht in de hal
 er staat een groene paal met gaatjes
 ze steekt er een vingertje in
 en krijgt het er niet meer uit
 de moeder en het zusje zijn ook klaar
 en lopen langs haar naar buiten
 ze durft niets te zeggen
 komisch lijkt het nu de moeder en
 het zusje komen door de draaideur
 weer naar binnen
 de moeder trekt wringt
 de vrouw achter het loket
 komt naar buiten
 om zich er mee te bemoeien
 iemand anders zegt zeep
 los...

weg wil ze weg
 weg van al die kijkende
 mensen

zo klein van stuk en jong leren zwemmen
 staat ze op de rand van het zwembad
 grotere jongens komen stoeiend langs
 en stoten haar om
 ze valt in het water
 geschrokken springen ze haar na
 ze zwemt zo hard mogelijk weg
 dan nog niet bang voor water
 nu is dat zo bij uitjes en vacaties
 niet natuurwater in
 waar je niet doorheen kon kijken
 Ingrid zwemt de Vecht wel over
 bij onze vakantie in Junne

N.A.V. DE BURKINI EEN NIEUWE OUDE HERINNERING

na onze zwemles was er een uur
 besloten zwemmen
 er was een vrouwenclub de H.D.Z
 Hollandse Dames Zwemclub
 ik had daar iets over gehoord
 een stel mensen in lange zwempakken
 mamma is dat nou de HDZ
 nou nee het was een uur zwemmen
 van alleen paters

toen ik klein was werd er zilverpapier ingezameld
 voor blinde kinderen kennelijk bracht dat geld op
 maar ik dacht dat zilverpapier genas

WINTERSTORM

Diploma 6 jaar oud, wat een vreemde datum

HET LIDO vlakbij

EIND JAREN VEERTIG BEGIN VIJFTIG

's ochtends vroeg ik lig in bed
pappa staat voor de wastafel
de enige die ons huis rijk is
waar de drie zusjes slapen
hij gaat zich scheren zeept zijn
gezicht in ik kijk gefascineerd
naar het dagelijks terugkerend ritueel
toen leefde ik nog
met een vanzelfsprekendheid

KRAANTJE LEK OVERVEEN

ook hiervan een herinnering
ik liep achter pappa aan
achteraf beneden bij de uitspanning
wat drinken

HET NAAMLOZE MEISJE 1952

het stille kindje
gaat naar de lagere school
en komt thuis met haar
eerste rapport
de vader zegt met enige
verbazing in zijn stem
o dit kind kan ook leren

met ons vijven op de fiets
naar de boot van tante Jo en oom Anton Beijleveld-
ze durft de loopplank niet over de la Court
ze dwingen haar niet mocht er piano spelen, maar
de hele middag zit ze op haar hurkjes te wachten
en hoopt dat pappa haar komt halen
en haar dragen zal mee naar binnen
vrolijk wordt er gepraat en gelachen

een zoontje van de claviger raakte regelmatig
te water of hij het was of een ander
mijn moeder ziet het gebeuren en vliegt het huis uit
om zich in het water te laten zakken
wat had ze moeten beginnen
ze had een kokerrok aan
gelukkig een man recht tegenover
halfnaakt stond zich te scheren
snelt toe en redt hem
de zeep op zijn gezicht is me bijgebleven
uiteindelijk is hij een keer verdronken
hij wou zo graag onder water
het was zo mooi al die kleuren
laat ik maar denken
'een mooie dood'

IK HAD EEN PAPPA.

CRAILO

Mijn grootouders waren arm, leenden een tientje
en dat tientje moest dan weer terug. Elders lenen
Eindeloos circulerend. Mijn moeder bij navraag,
ze heten een gat in hun hand te hebben. Mamma
aardappels schillen en afwassen. Marjolijn gaf
kleindochter pianoles. Annemiek is arts
geworden en getrouwd met de
katholieke CDA-er MaximeVerhagen

Diezelfde boot en mensen.

Marjolijn ging als enige zwemmen. (Amstel)

BRUGGEN / LEUNINGEN

Prinsengracht
op weg naar school
proberen 3 jongens het meisje
in de gracht te gooien
nog klemt ze haar vingertjes
om de leuning van de brug
ze kan zwemmen maar nooit meer
durft ze het water weer in

het vriest dat het kraakt
mamma zegt niet met je tong
aan de brugleuning komen hoor
waarom
dan kleeft hij vast
een keer had in de krant gestaan
dat een man dat
gedaan had en was vastgevroren
en zo een stuk van zijn tong was kwijtgeraakt
bang is ze natuurlijk maar het trekt haast
net zo sterk als de spiegel toentertijd

met de ouderere zusjes en vriendinnetjes
naar het De Miranda bad
het kleine meisje heeft haar zwemdiploma
maar krijgt van de badmeester geen toestemming
mee te gaan het diepe in hoe de oudste ook betuigt
dat ze goed op haar zal letten en dat ze echt zwemmen kan
de man is onverbiddeijk een eenzame middag volgt
kort in het pierenbadje met wat peuters
en dan eindeloze uren op een
grasveld wachten tot de anderen terugkomen

GEZINSGEBONDEN

pappa zei als hij ergens geen antwoord
op wilde geven moet je Japie Zie de Kietje vragen
Teije kwam in ons gezin Ink verbaasd
ken je die uitdrukking niet
eveneens drol op en lappie scheet in een netje
Marjolijn zei het tegen Dobbe met sinterklaas
niet het gevoel iets verkeerd te doen hij was woedend

het spelletje een troon begon te wankelen
het bleek van Paula's vader pappa lag met een van ons
op zijn dan expres wiebelende knieën te zingen
Manja zat op de troon de troon begon te wankelen
Manja viel naar beneden
zijn benen iets uit elkaar en ving je op
het is uitgewaaid naar Duitsland Israël the US
wie weet meer en bron weg

HET DE MIRANDA BAD
'uitje en buitenzwemmen Barlaeus'

'Maupie je leeft voort!'

KLEUTERSCHOOL

een schoolreisje
jonger kleuterschool
ze heeft een pakje aan
dat ze niet zelf aan en uit
kan trekken
plaspauze hoog is de nood
maar om hulp durft ze niet te vragen
waarom werd hij niet geboden
in Castricum was het
groepjes met verschillende kleuren
crêpepapier strikken
hoorde bij de leidster met dezelfde kleur

toch één keer houdt
de zo sterke blaasspier het niet
een natte broek
de juffrouw zegt het tegen mamma
die reageert met
o zeker weer blaasontsteking
maar zo anders was het
ze durfde 'gewoon' niet te zeggen
dat ze naar de wc moest

in de eerste klas leerde je schrijven
je begon met potlood
later met een kroontjespen geklieder
met indopen in de inkt
zelfs kort nog een leitje met een griffel
een blikje hadden we met een sponsje erin
het kraste nog akeliger dan krijt op het bord
op school moest je bij toerbeurt
voorlezen voor mij heerlijk om te doen
naar andermans gestuntel luisteren vreselijk
maar ook idioot je las tot je een fout maakte
en anders was je af....
curieus die kinderen moesten leren
zowaar eens lucky me

geen idee had ik wandeling langs de Amstel
naar Ouderkerk met het bootje terug
ik vond een stuk marmer zo prachtig
ik neem het de volgende dag mee naar school
richting speelplein drommen
kinderen zich om me heen
juffrouw Breeman pakt het af
en gooit het in de Prinsengracht
meer dan ontgaan was ik
me van geen kwaad bewust

maart 1956

Mankie,
Ik gebruik het laatste blaadje
omdat ik geen poëzie bedrijf,
proza moet dan maar achterin.
Wanneer over vele jaren dit boekje
nog eens in je handen komt
en het gezin waaruit je bent
voorgekomen dan weer fris
in je geheugen wordt terug-
gehaakt, dan zul je ook wel
eens denken aan hem die je
babytje mocht noemen omdat
hij is je

Vader

Voor mijn tijd maar 'het kalfje' i.d.d. Halfweg een versnapering.

geen snoepjes aannemen
 van vreemde mannen
 niets van begrepen
 het werd niet toegelicht
 nooit van kinderlokkeners gehoord
 vergiftigd dacht ik dat de snoepjes waren
 spelend bij een klasgenootje
 een pater op bezoek deelde rijkelijk uit
 ik had geen trek zei ik
 en was stomverbaasd dat de andere kinderen
 niet dood neervielen
 maar mijn angst zou daar
 niet minder door worden

jonger bij een vrolijke pappa achter
 op de fiets *we kwamen van de drukkerij*
 Marjolijn hebben we op de tram gezet
 pappa zwiert over de straat heen en weer
 loopt vast in de tramrails en we vallen
 nieuwsgierigen verzamelen zich om ons heen
 pappa tilt me op en zet me snel weer achter op de fiets
wat een opluchting weer schaamte bij al die aandacht
 en rijdt als een bezetene om de tram met Marjolijn erin
 weer in te halen bij het Leidsche Bosje

zo bang was ik voor hem Max van Gelder
 de stiefvader van Max en Gerard
 die opa over ons speelde
 als hij aanbelde kroop ik onder de tafel
 ik ben de grote kindervriend sprak hij
 en nam vies oud speelgoed van de vuilnisbelt mee
 hij had een druipende rare oorlel ooit bevroren geweest
 ook vies heel vies de vieze man
 mamma zei op een keer *ik zie nog het blikje*
waar we de etensbonnen in bewaarden voor me
en ook hoe ze er uitzagen
 je mag wel eens mee eten en hij kwam aanzetten
 met al zijn bonnen en wilde elke dag
 de wereld zo klein
 hij woonde in op de Plantage Muidergracht
 de huiseigenaar wou hem kwijt
 hij liet zich niet wegsturen en de huiseigenaar
 zette nieuwe sloten op de deuren

jaren later zou ik het verhaal van
 Alissa Morriën horen ook zij dachten
 dat hij onze opa was dat had hij verteld
 wonend in hetzelfde pand
 Adriënne en zij speelden buiten
 touwtje door de deur en zo verschaftte
 Max zich weer toegang
 waar moest hij anders heen

Met Tinie Blauboer* en ons drietjes van die wel zeer
 aparte wc*, een half ronde kast, planken verticaal blauw
 geschilderd. Was het een plee of met een stortbak?
 In een van de Weteringstraatjes, als tijdsbeeld van belang
 Tinie Blauboer, blauw, blauw. Vriendinnetje van Ingrid.

Ik kwam bij vriendinnetjes van Marjolijn en niet andersom.

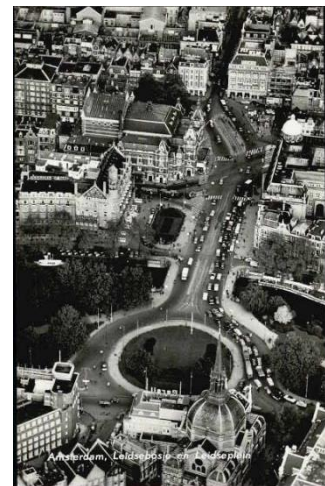
FANTASIE een WENS

de zeepbel weer uit elkaar gespat
 ik denk aan onze stenen pijpjes

OP DE VERANDA

VOOR HUIZE BREDIUS

EEN SCHOONHEID

4 mei 8 uur 's avonds
het gezin staat op het Leidseplein
de straatlantaarns springen aan
terwijl het nog licht is
trams en de rest van het verkeer stopt
het o zo drukke Amsterdam valt stil
het enige moment van het jaar dat
je de vogels kunt horen fluiten
indrukwekkend mooi en verdrietig
tegelijk

ook op 4 mei loopt het gezin
door het plantsoen
op weg naar het van Randwijkmonument
de stilte drukt het meisje groet te luid
een klasgenootje en krijgt een standje
haar moeder staat te praten en zegt
dat was de vroedvrouw

nog meer 4 mei op school de handwerkjuffrouw
zegt jullie moeten vanavond 1 minuut stil zijn
2 verbeter ik
onze eigen juffrouw boos waar bemoeide
die andere juf zich mee haar terrein

SANS FAMILLE

we liepen regelmatig langs het burgerweeshuis
thans het Amsterdams Historisch Museum
lang voor het nieuwe ontwerp van Aldo van Eyck
en dan zei mamma als ons iets overkomt
dan gaan jullie hier naar toe omdat we geen familie hebben
dat schenen ze ook geregeld te hebben
oude foto's met uniform geklede kinderen in zwart met rood
griezellige nu te benoemen als Dickensachtige gevoelens
bekropen me dan
luguber

de montycoat
de unisex
uit mijn middelbare
schooltijd
later pas zou denim
in zwang komen

April 2020

Lock Down een uitgestorven Amsterdam. Tweemaal gefilmd, beide met geluid.
Uitgestorven is stilte. Behalve ik reageerde niemand. The Sound of Silence, Ook die
bestaand muziek, een luid gejuich. Men is bang voor stilte en het is rust, een genot.

DE EERSTE KEER DAT IK EEN REL MEEMAAKTE UITVERKOOP

Het tegenovergestelde van stilte. Ik was erheen met
mijn moeder om iets voor mij te kopen. We maakten
vaak lange wandelingen. Dit werd rennen.

Haastige spoed is zelden goed. Hier gold
ZELDEN

We kunnen zo door naar WOII
Generaal/ Veldmaarschalk Montgomery

NOORD AFRIKA later NORMANDIË
PALESTINA?

Die anti-Israël geluiden, hij was een hoge mieter
in het BRITSE MANDAATGEBIED! Jaren 30.
Veldmaarschalk Rommel sluit naadloos aan.

pappa komt thuis lunchen
voor mijn verjaardag
met mijn lievelingsbloemen
witte sering
gekocht op de Oosterbegraafplaats
op weg van zijn zakenafpraak
bij de Dagra in Diemen naar huis

EEN BEKEND BEELD EEN KLEINE KRUIDENIER OM DE HOEK

mamma heeft een hele mooie
jurk voor me gemaakt blauwgrijs
met witte stippen met een hele cirkelrok
trots laat ik hem in het speelkwartiertje
aan andere kinderen zien
ze pakken de cirkel beet
en daar sta ik met blote benen
weer eens beschaamd

Hamstra en later de VANA

We kochten eieren er werd gevraagd: “hanen of kippen?”
Natuurlijk werd mijn moeder kwaad.

het is een strenge winter de juffrouw op school zegt
dat we brood voor de vogels mee moet brengen
ik krijg twee oude korsten mee en een standje
van de juffrouw voor de krenterigheid
er waren kinderen met hele broden
logisch toch zuinigheid en de oorlog
en de niet al te hoge inkomsten
vroeger ging je niet met school schaatsen maar je kreeg ijsvrij
natuurlijk kroop ik met een boek bij de kachel
je kreeg een briefje mee naar huis
onder toezien oog van de juffrouw schreven we die zelf
en kinderen uit de hogere klassen schreven ze dan
ook voor de lagere klassen

het meisje speelt met de zusjes
terwijl het bedtijd is
met haar blote voetje trapt ze in het donker
in een punaise en begint te huilen
de oudste smoort de tranen met een kussen
en trekt de punaise er uit
de volgende dag kan het meisje niet lopen
zonder te vragen brengt de moeder haar
met de fiets naar school

de baggermolen de vuilnismen met ratel
en de auto voor het riool die we de olifant noemde
een grijze grote wagen met slurf

Alissa op een middag samen met mij Marjolijn en Margje
van Domselaar in onze kamer ze maakt een gebaar
wijzend naar mond borsten en genitaliën en zegt
zij weten daar nog niets van Alissa lachte onbedaarlijk
Fred en Marjolijn alleen in onze kamer
mijn moeder wilde de controlerende rol niet
en stuurde mij dan met thee

Een vriendinnetje van Marjolijn is blijven spelen, ik krijg acuut hevige oorpijn. Mamma gelooft me niet en zegt, dat ik alleen niet wil helpen opruimen. Soms met de auto van oom Wessel naar oma en stiefopa en hun volwassen lang thuis wonende kinderen. De oude weg naar Utrecht, altijd wagenziek een zo kronkelende weg. Zo bijzonder op een gegeven moment stukje autoweg klaar en nog maar de helft via de zo ziekmakende route. De eerste autoweg, stel je nu eens voor en zelfs die werd na 16 km doorsneden door een spoorweg en dan wist ik dat we ongeveer halverwege waren. We gingen ook wel naar toen 'oom' Max en 'tante' Ida, mamma bakte dan gemberkoek. Dat was de huidige A4, beginnend bij het Olympiaplein met de borden "kijk op de weg en niet in de lucht" i.v.m. de vliegtuigen/Schiphol. Die was ouder naar Utrecht in geen geval. De eerste één keer gingen we op mijn verjaardag en nam Ida me mee naar zolder en mocht ik een kinderboek uitzoeken of meer. Die moeten van Hans en Jules geweest zijn, woonden toen nog nie/meer thuis. Jaren later Hans en Agaath getrouwd, nam Paula de boeken mee voor hun kinderen. Ik herinner me meer Hans boosheid om de weggeven boeken dan de dank voor het op deze wijze retourneren. Wanneer de andere poot van de weg naar Den Haag en Rotterdam is gemaakt, herinner ik me zo goed. Ik slikte al medicijnen dan kwam ik al bij dokter Beima, dus 15 1961/62 Mijn vader, die zich ongerust maakte over het achteruitgaan van zijn dochter sprak met Beima. Hij: "de angst is alleen maar centraler komen te staan" "het baart u geen zorgen?" "Nee, zo lang het maar niet statisch is" Dan gaat het nog steeds prima. Pappa nam me op een zondag mee om me af te leiden naar het in aanbouw zijnde aquaduct, we parkeerden daar gewoon en klommen naar boven. Naar Zwolle reed je helemaal langs het IJsselmeer ook nog een straatweg. Pappa zei dan 'Zuidersoppie' ik heb mezelf bezworen dat woord nooit te gebruiken, maar met Sidney voor de video Odo x Paula 50 jaar samen, kwam ik er met hem langs en zei het toch net zoals ik mezelf beloofde nooit tegen iemand te zeggen: "ik heb je nog een luier om gedaan", wat Ida vaak tegen mij zei. Maar ook ik heb nog nooit zo'n mooi maar kwetsbaar babytje gezien, doorschijnend.

Schnitt uit klassenfoto 1° jaar lagere school m.i. niet alleen maar verlegen. 6 jaar.

voor je verjaardag alleen met pappa
naar de drukkerij om zelf uitnodigingen
voor het kinderpartijtje te maken
er zijn maar een paar plaatjes
ik kies het hertje om de kaartjes te illustreren

we hadden een heel oud spinnenwiel
een toneelstukje op de lagere
school mamma leende het uit
en zei later dat ze het mochten houden
dat vonden de dochtertjes erg
zo mooi was dat trappen en ronddraaien

Max en Mary Dresselhuys over haar een anekdote.

Haar dochter Merel, ging met haar twee zontjes naar een voorstelling. "Ik ben een vrouw van eer."

"Oma is geen mevrouw van eer, oma is mevrouw Viruly ."

ze is 13 de film dorp aan de rivier
draait in het Leidsepleintheater
oom Max heeft de hoofdrol
hij is voor boven de 14
en familie gaan we naar de eerste
avondvoorstelling de ouvreuse zegt
is zij wel 14 *pappa zegt zoals u ziet
zijn we allemaal klein van stuk
*Diplomatiek geen ja, geen nee.

foto gekregen van een redacteur Leidsch Dagblad

Mary Dresselhuys speelde door in de oorlog. Nee, ze was inderdaad geen vrouw van eer. Ze woonde notabene aan het Merwedeplein en had de gore 'moed' om er verslag van te doen, lid van de Kulturkammer!

wanneer hoorde ik voor het eerst over hem de situatie weet ik nog exact er kwam een man bij ons thuis voor een *enquête hij vroeg over van alles kunst sport e.d. dan vraagt hij voor wie zou u een standbeeld willen laten oprichten

pappa zegt professor Cleveringa

de man antwoordt verrast/onder de indruk

mijnheer u bent de eerste die geen voetballer noemt

ik heb in het geheim op gezocht wie hij was

om het nooit te vergeten

maar trots was ik op mijn pappa

later zou hij zijn oudste kleinzoon bij de verhalen

over zijn illegale drukwerk gevangenissen en kamptijd

de woorden dappere oude drukker ontlokken nog weer later zou

hij met zijn kleinzoons na de val van de muur naar het kamp Oranienburg/

Sachsenhausen gaan 'oom' Wessel deed dat al veel eerder maar onze pappa

ging natuurlijk principieel niet naar de DDR bespottelijk

vonden we de naam van het contactorgaan "vrienden van Sachsenhausen"

taalpuristen vrienden uit Sachsenhausen

ons bezoek aan Bonn de lange wandeling van het hotel naar het huis

van Van Beethoven al heel bijzonder en het reizen

door Duitsland naar Denemarken op de heenweg gekampeerd

in Noordoost Groningen om de volgende dag

snel door te kunnen steken naar Zuid Denemarken

op de terugweg hadden we panne en wel een overnachting

2 minuten stilte leerden we op de lagere school

wat we natuurlijk van huis uit niet nodig hadden

maar wat werd er verteld op de lagere school over WO II

volgens mij is de jodenvervolging nooit genoemd

ik herinner me eigenlijk helemaal niets alles doodgezwegen

2 minuten stilte dat was het en de rotmoffen

verbaasd was ik maar al ouder Alissa Morriën

ging vaak met haar ouders met vakantie naar Duitsland

ach misschien was Adriaan wel een Goethe fanaat of zoiets

op onze reis door Scandinavië in de zomer van 1956

deden we natuurlijk in Odense het huisje van Hans Christiaan Andersen aan

om later langs zijn zeemeerminnetje van Kóbenhavn te varen

het was mijn lievelingssprookje in de oorspronkelijke versie ook geen happy end

later pas door Disney omgedoopt tot Ariël met een goede afloop van Denemarken

naar Zweden en vandaar uit naar Noorwegen waar we vanzelfsprekend het Kontiki

vlot van Thor Heyerdahl bekeken *enquête Marjolijn en ik samen thuis twee mannen

Paula boos dat we ze hadden binnengelaten- Mormonen

een vraagt 'wat weet je' mijn zus meer vrouwen

Wessel Eikelenboom 1948 op de Dam

ook hing er een echte moderne Voskuil boven de bank
broer van de radiocommentator

HET ATOMIUM

1958 tussen lagere school en Barlaeus

pappa weinig vrij brengt mamma Marjolijn

en mij naar Junne en alleen met elkaar

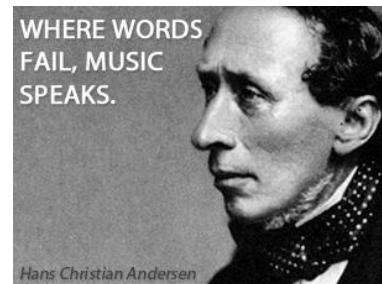
naar de EXPO in Brussel

totaal angstvrij in een kabelbaan

over het hele terrein

Vele foto's, deze gekozen i.v.m.
mijn beste Engelse gedicht
Hans Christian Andersen

Odense, 2 april 1805 -
Kopenhagen, 4 augustus 1875

De Eiffeltoren

werd gebouwd voor
de wereldtentoonstelling in 1889
geen bedeltje van het

Het Atomium

de goede leerling
het balletmeisje
maar altijd is er
die mysterieuze angst
die zich pas jaren later
manifesteert

over het balletmeisje
eerst alleen het jurkje
dan begint de danslerares
over een maillot gebreid toen nog
ze komt thuis uit school de buurvrouw
en de moeder hoort ze in de kamer praten
ze doet de deur van de eetkamer open
aan de knop van het raam hangt een maillot
gebreid door de buurvrouw hoe in ontvangst te nemen
geen raad weten met haar houding
en wil ze naar de slaapkamer gaan
op de gang hoort ze zeggen
ze heeft hem helemaal niet gezien

Ontwerp 1884 aanbouw van 1887 tot 1889

Marjolijn komt me een keer halen al in de Jonge Roelensteeg en niet meer Koninginneweg. Ze heeft beloofd me te tracteren op een milkshake bij Rutex. Verkeerd geïnterpreteerd teleurstelling, ik rekende op een sorbet. De klasieke Mme Nel Roos *zo een samowar erbij* Neeltje uit de polder en en lesbische relatie met Ria Koning. Hoe naïef.

op de Koninginneweg zat het kleine donkere vrouwtje Lisa
achter de piano o.a. Schubert's Rosamunde sfeervolle lessen
wat een hekel had ik aan haar vrije dagen Nel Roos of Ria Koning
op een tamboerijn Ria Koning zondermeer een dimensie minder
later in de Jonge Roelensteeg die jongeman veel killer
de Turkse mars van Mozart en Tsjajkovsky's zwanenmeer
een beeld Indra Kamadjojo op tv vertelde hij het verhaal de kantjil
bracht een bezoek en stond Nel Roos op te vrijen
volgens de geruchten was hij homosexueel
hij had wel een zoon Peter Indra een vriendje van Alissa
eenmalig danste Ria Koning mee en viel als professional tussen de leerlingen 1959
een keer was de eindejaarsvoorstelling een grote domper
de lerares laat het door Woutje Pool professional in spe verzorgen
ze kenden de leerlingen niet en gaf haar zusje een grote rol
een keer per jaar was het/ons centrum
rond het Rembrandtplein i.p.v. het Leidesplein
ook terug in de tijd maar meer

Henk Gelder

als denkherinnering *nieuw woord*
de balletlerares Nel Roos had gezegd
dat als we weer een maillot kochten
dat het een roze voor bij een eventuele
uitvoering met een tutu moest zijn
mamma kocht een zwarte
want die kon ik
ook gewoon gebruiken
deden ze ook zo moeilijk
over Marjolijns muziekboeken
en waar is Ingrid in dit verhaal kort ballet
kort pianoles zij wel echt officiële dansles
en kort hockey *de bij behorende stick dus*
maar ze had ook een shawl in de clubkleuren
maar die kan ze best van mij of Marjolijn
voor haar verjaardag gekregen hebben
ik zie hem zo voor me of misschien
had ze er zelf voor gespaard

nog op de Koninginneweg
een opdracht improvisatie
je ging naar de pianiste
vertelde je onderwerp
zij speelde iets en daarop danste je dan
een wedstrijd was het niet
maar van Nel Roos een compliment krijgen
als de beste was absoluut een prijs
oefening voetzolen tegen elkaar
dan je knieën naar beneden drukken
ik legde ze gewoon neer
nog een compliment
onzin iets kunnen
is geen verdienste

thuis ging dat wel anders
Marjolijn ging iets op de piano spelen
en Ellen (Burksen) en ik
moesten daar iets op bedenken
Ellen danste iets dat we net op les
hadden geleerd
ik wist niets en Marjolijn
maakte een rot opmerking

we moesten op school bij handwerken
één want of één sok breien
oneerlijk was dat toch de jongens
hadden tijdens die les extra gym
ik koos voor de sok en wel twee
want die droegen we over onze spitzen
die alleen onbeschermd gebruikt
werden bij uitvoeringen

je kunt ook voelen ruiken en zien met associaties

Ik 'stond' eerder in de Kleine Komedie dan Youp van 't Hek
en klasgenoot Joost Nuissl met wie ik een toneelstuk speelde.
Hij een jaar ouder dan ik, zoon van een kunstschilder.

Zaal KLEINE KOMEDIE

doorbordurend op het thema dansen voor de Unicef in de jaarbeurshallen in Utrecht weer schitteren de ouders door afwezigheid gaan zelfs niet in op het aanbod van de burens om naar het meisje op de televisie te komen kijken toen nog een bijzonder medium zij kijken wel terwijl hun eigen dochter les heeft op dezelfde balletschool en niet mee mocht doen trots op het knappe buurmeisje maken ze een foto van haar in haar balletpakje ze geeft het haar moeder in een lijstje voor haar verjaardag het oudste zusje geeft commentaar over zoveel eigenwaan een foto van jezelf geven

1960

Elke uitvoerende aan de M dag U volgt stipt de instructies op van CAREL BRIELS of diens assistenten (kenbaar aan oranje armband)

	<u>BERNARDHAL</u>	<u>REPETITIES</u>	<u>UTRECHT</u>
GROEP SPORT	19.00 uur 1 juni 17.00 uur 4 juni	GROEP PADVINDERS	19.00 uur 3 juni
GROEP NEL ROOS	15.00 uur 3 juni 15.00 uur 5 juni 13.00 uur 6 juni	GROEP ELLEBOOG	10.00 uur 4 juni 14.00 uur 5 juni 14.00 uur 6 juni
GROEP RAMBLERS	9.00 uur 5 juni	GROEP DUTCH S. C.	16.00 uur 6 juni

Alle uitvoerenden, ook de hierboven niet genoemden moeten op dinsdag 7 juni 1960 des morgens om 9 uur precies in het voor hen gereserveerde gedeelte in de Margriethal zijn

Deze stukken vond ik bij toeval op Schoolbank, ik had les van haar, maar de Academie bestond nog niet.

UNICEF kranten daarover, een foto van prins Albert en Trix o.v.v. iets over de noodzaak van wereldwijd melk, maar niets over ons. Op de site van Nel Roos lees ik, dat de uitzending van de Unicef integraal in de zomervacantie in de bioscoop is geweest. De vrouw op de site zei: "gemist ik was met vakantie" ook ik, maar ik heb dat niet geweten. Zij danste voor Noord Amerika een Indiaan en ja, dat bruin verven van Zuid Afrika wist ze nog en ook zij vond dat.

KNIKS voor TRIX

over dansen voor de Unicef in de jaarbeurshallen in Utrecht groot was de teleurstelling dat Danny Kaye niet kwam zoals beloofd en de reverentie die we moesten voor prinses Beatrix maakte voor mij niets goed zomaar een jonge vrouw op de tribune het was allemaal wel spannend er waren verschillende dansgroepjes voor elk continent één blij was ik met Australië en dat ik niet was uitgezocht voor Afrika bij het optreden lagen er leeuwen natuurlijk aan een ketting en we waren gewaarschuwd niet dichtbij te komen net te doen alsof ze er niet waren maar toch griezelig en zo opgelucht de kinderen voor Afrika werden van top teen donkerbruin geschminkt ik had me geen raad geweten daar naakt te staan maar het gekke was toen ze klaar waren zagen ze er meteen niet meer bloot uit

STRIKT PERSOONLIJK

Uitvoerende Naam Manja Croiset
Adres Lijnbaansgracht 250 I
Amsterdam

Groep **NEL ROOS**

Scènes 1-5-10²

WACHTZAAL: Margriethal, waarvan uit oproep geschiedt voor optreden in Bernardhal
Parkeergelegenheid: Terrein Industriekade naast Bernardhal

M DAG U
7 juni 1960

CAREL BRIELS
Alg. Art. Leider

Hoogachtend,

kort daarvoor de menarche

spitzen mocht ik
 de serieuze balletjuffrouw
 ging met al de kinderen
 die ze daar geschikt voor vond
 voor de zekerheid eerst naar een orthopeed
 hoe te vertellen thuis dat kostte geld veel geld
 spoken zag ik die keer het was toen
 wel vanzelfsprekend
 later werden ze aangemeten in een klein
 zaakje in een steegje achter de Dam
 van wie kom je Florrie Rodrigo of
 Hans Snoek nee Nel Roos o Nel Roos die wil dit soort
 was het Ilona Chits die bij Florrie Rodrigo op les zat
 en met wie ik een keer mee was op het Westeinde
 wat was dat een somber hol
 ik hoor en zie het daar voor me
 pointes pointes wiede wiede wiet
 wat was ik blij met Nel Roos
 liever Schuberts Rosamunde
 en de Turkse mars van Mozart
 een vrouw met klasse die ook echt onderwees
 waar het andere dingen betrof
 zeer mocht je niet zeggen dat heet pijn
 we leerden de tarantella
 genoemd naar de tarantula de giftige spin
 na een beet wild dansen dan zweette je het gif uit
 hoe kort geleden vertelde ik dat aan een 62-jarige
 die al jaren fanatiek volksdanst
 en vertelde dat ze de tarantella leerde
 een aangetrouwde tante met een veel hogere opleiding dan ik
 me 'geadopteerd' heeft.
 overigens spitzen dansen nooit fijn gevonden
 Nel Roos tegen mamma uw dochtertje is goed maar
 vanwege haar lengte kan ze geen prof worden
 dat wilde ik ook helemaal niet
 de kinderen die doorgingen kwamen elke dag
 ik 1 x per week toch mocht ik in diezelfde klas
 meedoen nou als dát geen uitverkiezing is
 ik herinner me niet dat ik een achterstand had
 erg vond ik haar opmerking over een ander meisje
 Magda is een persoonlijkheidje
 god wat wou ik dat graag zijn

het meisje heeft een week lang
 's avonds balletvoorstellingen
 in de Kleine Komodie
 trots op haar uitverkiezing
 maar bang in het donker
 ze rent langs de grachten
 naar huis ze had zo gehoopt
 dat de vader haar zou komen halen
 maar haar wacht een standje
 om het late tijdstip
 de moeder ligt in het ziekenhuis

Florrie Rodrigo
 Nel Roos

Tot mijn genoegen, zie ik dat de
 de Facebook pagina NEL ROOS
 me 'geadopteerd' heeft.

Duizenden kinderen 7 juni naar Utrecht

De M-dag-U, de nationale manifestatie die de M-brigade op 7 juni voor Unicef, het kinderfonds van de V.N. in Utrecht houdt, belooft een groot feestje te worden. Er zijn niet minder dan 2200 medeverters en er worden 20.000 M-brigadiertjes uit alle delen van het land verwacht.

De M-dag-U, die onder auspiciën staat van het Nederlandse Zuivelbureau zal door vele hoge gasten worden bijgewoond. Zo is in de „Koningsloge“ onder meer plaats gereserveerd voor Prinses Beatrix, Prins Albert van Luik, de ambassadeur van België in Nederland, François Xavier, J. M. G. baron van der Straten Wallet, de Belgische minister van Landbouw, A. baron de Vleeschauer, de secretaris-generaal van het Nederlandse ministerie van Landbouw en Visserij, dr. J. H. Patin, de president van Unicef, de heer Maurice Pate uit New York, de presidente van het Belgische Unicef-comité, mevrouw C. Graevbeek, de voorzitter van het Nederlandse Unicef-comité, mr. A. M. Joekes, de voorzitter van het Ned. Rode Kruis, mr. F. H. A. de Graaf, en de voorzitter en de directeur van het Ned. Zuivelbureau, resp. de heer J. A. Geluk en de heer B. H. M. Bothe.

Op de ere-tribune zullen ere-brigadiers uit België en Nederland, Leo Horn, Sioukje Dijkstra, ritmeester Gruppelaar, de voetballer Meermans en Rik van Looy.

De M-brigadiertjes voor wie in de grote Bernhardhal van de Kon. Ned. Jaarbeurs geen plaats is, zullen de manifestatie op de televisie kunnen volgen. De Nederlandse Televisie stichting zal namelijk van het gehele programma een „live-uitzending“ geven.

Defilé

Prins Albert zal met zijn gezelschap per helikopter arriveren op het militaire sportterrein aan de Overste den Oudenlaan te Utrecht, vanwaar hij zich per auto naar het ere-podium op de Paul-Krugerbrug zal begeven, om samen met de andere hoge gasten het defilé van de 20.000 melkbrigadiertjes gade te slaan.

Om 12 uur wordt het hele gezelschap in de Bernhardhal verwelkomd door

hr. mr. C. J. A. de Ranitz, burgemeester van Utrecht. Daarna volgt de afwerking van het programma, dat is opgebouwd uit 20 scènes, en dat begint met het ontwaken van de „wereldtulin“, die verdeeld is in de vijf werelddelen: Amerika met boortorens en wigwams, Azië met pasode en minaret, Afrika en Australië en tenslotte Europa met de Eiffeltoren en de Hollandse Moien.

De gelukkige wereld

Het spel, „De gelukkige wereld“ is naar ideeën en ontwerpen van Carel Briels geschreven door Stef Kleyn. De tekst wordt uitgesproken door Peronne Hosang en Frans Somers. De balletten zijn van Nel Roos, terwijl de muziek is gecomponeerd door Else van Epen-De Groot en haar vader, Hugo de Groot. Van de medewerkers noemen wij het rooms-katholiek jeugdentalekoor van broeder Lektantius uit Vught, de Ramblers en Dutch Swing College Band, de Utrechtse sportverenigingen en een groot aantal kleine en grote circusartiesten, de wereldtulin is ontworpen door Kees van de Weert, de dieren die in het spel voorkomen — onder meer leeuwenwelpen — worden tijdelijk afgestaan door Artis in Amsterdam.

Het programma vermeidt onder meer een toespraak van mr. Arien en mr. Maurice Pate, de president van het kinderfonds der V.N. Hij zal spreken over wat Unicef is en doet. Na zijn redevoering volgt de lunch, die zowel voor de hoge gasten als voor de kleine M-brigadiertjes bestaat uit broodjes, een beker melk en een ijsje, een beker chocolade en een sinaasappel. Bij het uitreiken van de lunchpakketten zijn zoveel mensen ingeschakeld, dat men de 20.000 kinderen binnen vijf minuten van hun maaltijd hoopt te kunnen voorzien.

Een ander hoogtepunt wordt de presentatie van de vijftienderduizendste M-brigadier, die onder vrolijke muziekklanken naar voren zal treden.

Het sluitstuk van de M-dag-U wordt gevormd door een grootscheids parade waarbij padvindsters, verkenners, padvindsters en gidsen de viagen van alle landen ter wereld mee zullen voeren.

Het Leidsch Dagblad 8 jaar later zou ik er werken.
 Gevoelsmatig is het tijdsverschil veel groter.

de spanning wordt teveel
 ze barst in tranen uit
 de vader blijkt gedacht te hebben
 dat ze alleen een repetitie had
 ze was er als enige alleen
 mamma lag in de Boerhaave
 bijnaam de Baarhoeve toen het puur obstetrie was
 Eva is daar bevallen van haar nakomer David
 Odo zocht haar daar op toch familie
 Joosje de oudste trots achter de kindewagen
 Hella kwam bij ons thuis
 Marjolijn gaf haar bijles wiskunde
 Joosje een ballet coryfee Monasch zegt er iets over
 'bij Nel Roos' nee zeg ik zij persisteert ik ook
 zeggend het is mijn nichtje
 verbaasd 'je nichtje'

Rechts vooraan Ernst Wesselius bij het raam.
 2° van links achterin Joost Nuissl.
 JOOST NUISSL

de oudste gaat koken spinazie
 wil de pan afgieten
 en de hele inhoud valt in de gootsteen
 zij in tranen pappa eens niet driftig
 vist de spinazie er uit
 en zegt niets aan de hand
 dat was ook pappa
 maar waarom kookte hij niet

TWEE JONGE JOODSE SCHRIJFSTERS

Op Facebook zegt Chrisje C: "jij bent de Anne Frank van na de oorlog."

van het ledikantje ga ik naar het bed
 Marjolijn de twijfelaar van pappa en mamma
 de spreij met slijtplek zie ik de rest niet
 de burens zeggen tegen mijn ouders
 kopen jullie nu échte meubelen
 de slaapbank de stoelen
 hoe oud was ik jong toch
 ze werden met de verkeerde kleur geleverd
 ik weet het en zie ik en het sintelband
 van de eettafelstoelen de kleur bedoeld
 voor het andere meubilair

ALLEBEI OP SCHOOL 4° klas winter '56
 9 het jaar van Pietje Mier Sjaantje Kabouter

DE DRIE GRATIËN

drie zusjes twee met een functie
 doordat de oudste kwam
 zijn pappa en mamma getrouwd
 en was mamma 'gemengd' gehuwd
 en dat heeft haar leven gered
 de tweede het geplande kind
 van de toekomst
 de derde ongewenst

de 3 gratiën gefotografeerd uit het raam

mijn vader kreeg van een afgewezen sollicitant
 een stuk lood naar zijn hoofd zijn assistent
 gaf hem net op tijd een duw
 en het scheerde rakelings langs zijn hoofd

weinig zakgeld krijgen de meisjes per leeftijdsjaar 10 ct.
12 jaar fl. 1,20 per week 13 jaar fl. 1,30 enz.
en daar moesten ook verjaarscadeautjes
voor vriendinnetjes van gekocht worden
op de lagere school als mamma me dan
van een feestje kwam halen werd zij vaak bedankt

later zou het problemen opleveren
op de middelbare school hoort ze bij een groepje
wat na de lessen blijft hangen
vaak werd er dan naar de snackbar gegaan
afhaken moest ze bij gebrek aan geld
maar erger grote cadeaux krijgen zoals
van Alissa het ingebonden boek
'de drie musketiers' en dan zelf kleine geven
daar is de rode draad van schuld en schaamte
al vroeg werkten we bij pappa op de binderij
ik als jongste mocht nog niet maar de buurman
nam het niet zo nauw en daar ben ik begonnen
een 8 ½ urige werkdag
misschien een tientje in de week
maar in zo'n periode kreeg je meteen
geen zakgeld meer

maar mamma heeft het zelf vroeger
zwaarder gehad daar thuis echte armoede
naar de H.B.S. mocht ze
schande sprak men ervan
ze had in een dienstje gemoeten
een winterlang draagt ze een blouse
met korte mouwtjes
een ander heeft ze niet op 11 maart jarig
krijgt ze er één met lange mouwen
een leraar zegt wat ben jij
een raar kind de hele winter korte mouwtjes
en nu wordt het voorjaar en je draagt
lange hoe erg moet ze het gevonden hebben
heel erg want wij kinderen wisten het
hoe dan nog te klagen

Manja de angsthaas van de familie
we reden de Maastunnel in Rotterdam in
was het de eerste van Nederland
hij was oranje betegeld
Marjolijn sprak haar pop Anjo moed in
dat ze niet bang hoefde te zijn
al jong haar eigen 'therapeut'

Manja de angsthaas schoolreisje
aan de overkant van het IJ doodsbang
dat de pont met zware bus zou zinken
ik hield mijn blik strak op de Centrale Hemweg
als bakken / reddingsboei

Freek Vogelaar van boekbinderij Kloosterman.'

Alhoewel nog jonger toch mijn vader, voor de Dagra moesten koortjes
door duizenden kaartjes en kapotte vingers, het was gouddraad.

CENTRALE HEMWEG

op op zondag met ons allen op de fiets
naar de schellingwouderbrug
die aangelegd werd de eerste
vaste oever verbinding met Noord

GROT IN LIMBURG

met vakantie in Bemelen in 1955
eens geen kamperen maar in een pensionnetje
de ouders plannen een tochtje naar grotten
het meisje verbergt haar angst niet
kennelijk groter dan de schaamte en
het achterblijven bij alleen vreemden
ongetwijfeld zijn daar vleermuizen
geweest en of ik bang was stel
dat mijn ouders en zusjes zouden
verdwalen ik ze niet meer terug zag

NIEUWS 10 JULI 2008

Pandemie begon 2020 door DIE FLEDERMAUS
Operette verdient de naam muziek niet. Johan Strauss jr.

een Nederlandse vrouw heeft tijdens een vakantie
in Uganda een zeer besmettelijke en dodelijke ziekte
opgelopen in een grot met vleermuizen

we zijn in 1957 met vakantie in Frankrijk
en doen natuurlijk Parijs aan en bezoeken
op het île de la Cité de Nôtre-Dame
het meisje loopt iets van het gezin verwijderd
en ontdekt een grafsteen en roept enthousiast
pappa pappa hier ligt ook een Odo
en wordt logisch tot stilte gemaand
maar voor het eerst dat ik een andere Odo
zie dan mijn vader

ik zie het zonovergoten plein voor Versailles
op een hete augustusdag wat ik in doodsangst
overstak en niet het idee aangekleed
te zijn toen klam van de warmte *
nu rillend van de kou heeft de ene angst
iets met de andere te maken
een heel letterlijk agorafobie
zo groot en licht nergens houvast
in het duister zou het anders gevoeld hebben
de pracht en praal deden me niets
van totaal andere aard Fontainebleau
nu denkend het Louvre was eveneens paleis

1960

kamperen in Frankrijk er moeten gegevens worden
ingevuld Paula noteert chef d'inprimerie
Odo dat ben ik niet Paula doe jij het dan beter
het verschil tussen Boucherie en Charcuterie
nu neem ik aan dat het met religie te maken heeft

IN GEBRUIK sinds 1957

“ ik ging naar Bommel om de brug te zien
ik zag de nieuwe brug twee overzijden die
elkaar vroeger schenen te vermijden”
Martinus Nijhoff

VERSAILLES

* in 1973 Marjolijn in verwachting

FONTAINEBLEAU

UIT DE HANDEL

wij kinderen wilden vaak
ons bed uit en bedachten
dan een standaardsmoes
er is iets met mijn oog
"watje boorwater"
twee gevleugelde woorden
binnen onze familie

WONDERMIDDEL

een vakantiecamp een boswandeling
er ligt een dode vogel ze wordt uitgedaagd
jij durft hem niet op te rapen
hoe kwam ze opeens zo moedig
het meisje dóét het het zou gevolgen hebben
had ze wondjes van het nagelbijten
ze krijg een ernstige infectie aan haar vinger
weken van hete sodabaden helpen niet
er wordt besloten dat de dokter ernaar moet kijken
pappa neemt vrij en gaat met zijn jongste
naar dokter Duizend en denkt te waarschuwen
maar maakt doodsbang die nagel moet eraf zegt hij
wist ze toen al van de martelingen bij verhoren nagels
onverdoofd stuk voor stuk trekken
om bekentenissen te krijgen
kwam pappa daardoor op die gedachte
al bij voorbaat krijsend gaat ze naar binnen
maar er is een nieuw middel op de markt
we krijgen een monster sterozan mee binnen
een mum van tijd is de hardnekkige ontsteking genezen
jammergenoeg is dit wondermiddel uit de handel
het heette teveel bijwerkingen te hebben
het heeft vele diensten bewezen

niet grappig ik kon niet spelen
wel verstoppertje
maar als ik niet gevonden werd
kon ik niet uit mezelf te voorschijn komen
en op school bij trefbal *rottig agressief spelletje*
was ik dus zo goed in verstoppen
dat ik vrijwel altijd als laatste overbleef
en maar ontwijken wat er op me af kwam
als ik huilend van de kou uit school thuis kwam
nam mamma mijn handen onder haar oksels
en warmde ze zo niet alleen warmte troostrijk
maar ook toch een moeder

een leuke herinnering die ik ongetwijfeld deel met vele kinderen
met je voetjes op die van pappa wat lopen een beetje dansen

ONS WOON EN LEEFGEBIED.

In een wel zeer modern jasje.

Einde van ons deel van de Lijnbaansgracht,
op de hoek boekbinderij Kloosterman.

HIRSCH GEBOUW nu Apple store

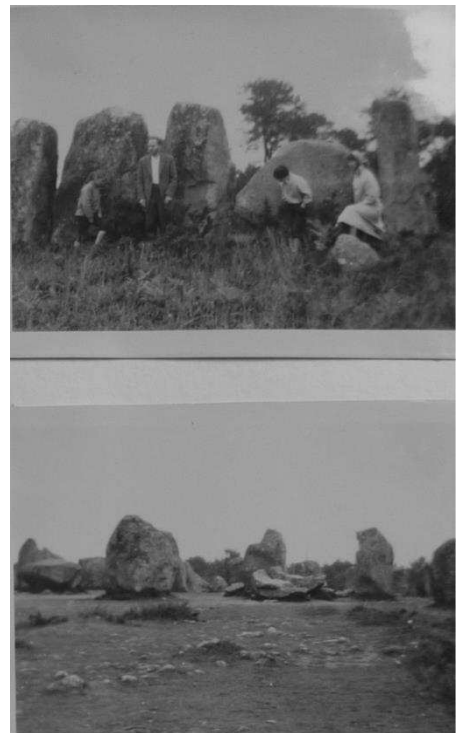
HET WALLENKANTKINDJE

opeens een herbeleving
waarschijnlijk door het ongeluk van vandaag
Amsterdam parkeren aan de gracht
in de tijd dat daar nog geen 'vangrails' waren
pappa die altijd tot op de blauwe rand
reed met zijn voorwielen om zo min
mogelijk uit te steken ik zo bang
voor het te water raken
zoals gebruikelijk pestte pappa
net als in de lift troostend en gemeen
tegelijk hij liet me dan uitstappen
maar als zij verdronken bleef ik alleen over

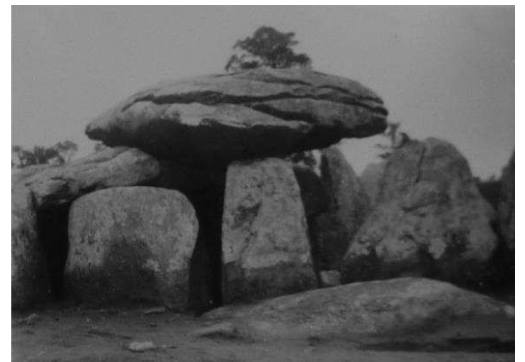

Mijn oudste zus vaag te onderscheiden, bij het feest van de blauwe netten. Voor mij niet moeilijk gezien de haar zo eigen houding en kleding.

zaterdagmiddag de buurkinderen spelen bij ons
pappa rust op het bankbed in de kamer
Maud is lawaaiig mamma zegt ssssssssssst.
die mijnheer die páppa slaapt met elkaar naar Artis
Maud zegt mijnheer-pappa tegen pappa
een voorbijganger zegt wat zielig die kinderen moeten
mijnheer tegen hun vader zeggen ook met haar moeder
mee Marjolijn onder de vogelpoep kijkend naar het
voeren van de zeeleeuwen de families Bredius en Croiset
gezamenlijk naar Oud Valkenveen
9 mensen 4 volwassenen en 5 kinderen
in een oude Volkswagen kever de mannen voorin
de dames achter elk een kind op schoot en ik denk Ingrid
tussen ze in Robbie en ik achter de bank in de
bagageruimte met gebogen hoofden bij wijze van spreken
kan ik nu nog de nekpijn voelen
waren het terug Maud en Robbie achterin
Maud en Robbie krijgen elke dag levertraan
dat is ons gelukkig bespaard

Paula zegt vaak gelukkig was er vroeger geen televisie
dan had ik jullie dingen verboden die andere kinderen
wel mochten gelukkig was er vroeger geen televisie denk ik dan
dan hadden we bij onze huistiran helemaal nooit
meer geluid mogen maken toch hebben we ook vrolijk
op straat naast en met hem gehuppeld altijd
aan één kant vanwege de wond uit het KZ aan zijn been
dat toen bijna geamputeerd was maar niet alleen op
zaterdagmiddag moet het stil zijn ook op zondag de radio
Mr.G.B.J. Hilterman bespreekt de toestand in de
werelden daarna steevast een klassiek concert
naar mijn gevoel was er elke week de negende
van Beethoven of de pastorale nee de Eroïca pappa's
favoriet of toch de vijfde zaterdagavond Meijer Sluiser
en Voskuil de krant kon hij zich toen nog wel
op concentreren als we 'lawaai' maakten

Alignements de Kermario et Dolmen

EEN LEUKE LAGERE SCHOOLHERINNERING

ritme en rijm
schoolradioprogramma 1956-1957
over gedichten
kwam ik er toen voor het eerst
mee in aanraking
leuk en informatief ik genoot
ook van andere items
op dat nieuwe fenomeen op school
het inspireerde was leerzaam

in de vierde klas is er schoolzwemmen
het incident met de gracht
lijkt allang vergeten
maar ze verstopt zich een jaar lang
en maakt haar badpak nat
onder de douche
bang dat ze betrappt wordt
en hoopt tegelijkertijd dat
dat gebeuren zal
het geheim weegt zwaar

geen vergiftiging van thuis
highbrow zo als Haaije Beima
later zou zeggen
ik vond het zo infantiel
in Carré met school naar toneel
"de stad op stellen"
er wordt 'hoog' bezoek verwacht
de burgemeester organiseert
en iedereen moet op stellen
ik heb me stierlijk verveeld
zo onnozel
was ik de enige

behalve auto's die te water raakten
is er een keer een drama gebeurd
onze stoep werd op een gegeven
moment smaller
een blinde voelde met zijn stok
dat hij ophield en dacht
dat hij moest oversteken
en liep regelrecht de gracht in
en is verdronken

pappa sluit met Ingrid een weddenschap af
als zij een tube tandpasta leeg eet kreeg zij....
halverwege verbiedt mamma en Ink terecht boos
zij kreeg het beloofde geld niet

Het vroegere restaurant Formosa. Later
Madame Tussaud met de grap
TOM MANDERS

Geen wassen beeld maar echt.
Bekender van Dorus en poessie mauw
maar daar moet je nu oud voor zijn.

Dit (kinder)spelletje heel wat leuker

Nu denk ik erbij 'Kamelen op het behang.' Wim Kan

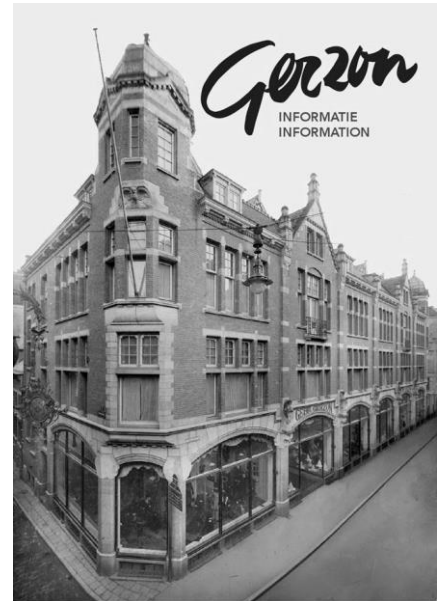
mamma kon boos zijn op pappa en riep vaak ga op het dak zitten met een bos uien nou dát deed hij niet maar bij de keer man loop naar de pomp trok hij zijn jas aan en ging weg toen hij terugkwam wat heb je gedaan nou ik ben naar de pomp gelopen ik zie hem voor me de pomp op het Begijnhof

mamma las voor en pappa vertelde verhalen maar mamma kon ook prachtig verslaan pappa en zij gingen vaak naar de bioscoop en Stadsschouwburg en het Concertgebouw en dan kon mamma 's morgens bij het ontbijt zo schitterend de films na vertellen dat je ze zien kon en het gevoel had er zelf heen te zijn geweest

pappa eet op zondag een gekookt eitje standaard slaat hij de schaal stuk op de punt van de eettafel we logeren in een hotel in Lunteren eieren bij het ontbijt een zusje doet het net als pappa anders slaat te hard en een wel zeer zacht ei het druipt langs het tafelkleed naar beneden de vader roept boos 'kliedermachine' het zusje pareert jij doet het zelf ook altijd dat had het meisje nooit gedurfd

o o o die vader de pestkop zegt tegen zijn oudste twee spijkers op een plankie doelend op haar niet grote borsten maar ook dikke beide *wat ze overigens niet was* vond ze vreselijk iets anders meer plagen dan pesten of treiteren ze buigt haar hoofd naar het toetje chocoladevla twijfelend of ze hem wou Odo drukt haar hoofd erin met de woorden nu heb je een strontje op je oog toch bij problemen / crises wendden we ons tot hem/ was hij er voor ons of dat ook voor Marjolijn gold ja praktisch zo als bij ongelukken maar bij emoties

ze is bang in de lift haar vader houdt haar hand vast maar zegt zo meteen blijft hij hangen de moeder boos nog meer spanning de lift bij Gerzon was leuk een kooi je kon de kabels hun werk zien doen

GERZON

mijn vader de eeuwige treiterkop
 Marjolijn loopt weg
 hij steekt zijn hoofd uit het raam
 en roept waarom neem je de sleutel
 mee als je wegloopt lang zal ze niet wegblijven
 huilend komt ze thuis geschrokken
 van de grote hond op de Zieseniskade
 van de vrouw die we de 'bordeelslipper' noemden
 twee decennia later en een generatie verder
 heeft diezelfde man een zo andere reactie
 zijn 3 jaar oude kleinzoon wil weglopen
 na een blik op zijn oudste dochter
 die wit wegtrekt van ongerustheid zegt hij
 wacht even Sidney tot ik mijn schoenen aan heb
 dan gaan we samen

VROOM en DREESMAN

C en A

HET RESTAURANT

een uitje de vader plaagt
 ik heb mijn portemonnaie vergeten
 het meisje durft verstijfd nauwelijks te eten

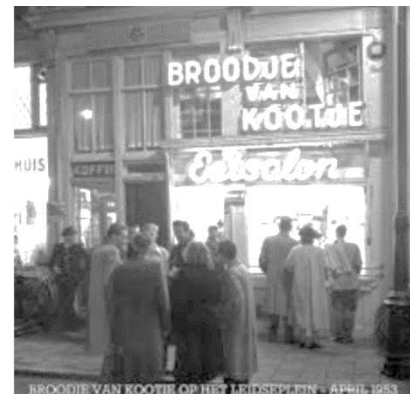
winter 1963 een ijspaleis

ook hierop een vervolg
 met de kleinkinderen herhaalt hij het grapje
 nog wetende hoe ik me voelde als kind zeg ik
 als tante geeft niets ik wel

ruim volwassen zou mijn neefje me vertellen
 hoe opgelucht hij daardoor was

STUKJE SFEERTEKENING VAN ONZE OPVOEDING

nee is nee en ja was ja
 zeuren zoals vriendinnetjes vaak suggereerden
 had geen enkele zin

Getsi Getsi, Getverdemme

een generatie verder was het doordat
 ze bij ons in huis woonden / hadden gewoond
 of was mijn zuster ook dusdanig
 consequent / geïndoctrineerd

Broodje halfom. Noch pekervlees noch lever lust ik. In 1953
 was ik 7 Mijn vader kocht het regelmatig op het Leidseplein

Sidney NEEN IS NEEN en JAAN IS JAAN

consequent of compromisloos
 had er niet voor één keertje een
 nou vooruit maar vanaf gekund

Teije kwam een keer met een stapel grammofoonplaten.
 Mijn vader confisqueerde ze allemaal. Ingrid timide tegen mij:
 "hij bracht ze toch voor mij mee." Altijd ben ik me schuldig
 blijven voelen, ik heb een soort geluk gekend, door het
 grote verdriet van mijn oudste zuster.

in mijn jeugd toen Galeries Modernes nog bestond
 en je je ergerde aan die ouderwetse
 mensen die het de Franse Bazar noemden
 wie kent nu die winkelketen nog
 ze zullen denken dat het over
 een hedendaagse kunsttentoonstelling gaat

TIJDSBEELD

speleind jaren vijftig
zittend in de vensterbank
uitkijkend over het Leidseplein
was de wereld groot genoeg
trams rijden af en aan
's avonds gefascineerd door de
aan- en uitspringende lichtreclames
soms de sensatie van een
te water geraakte auto
's winters het plaatje van
schaatsende mensen recht voor het raam
vlakbij bruist het uitgaansleven
een dronken man laveert om de
voorbijgangers heen
valt even later van de stoep
eens per jaar de baggermolen
de wereld in een notendop

plaatjes die ook een tijdsbeeld vormen
de melkboer aan huis niet met flessen
maar met maatbeker een halfje een heel
mamma met een kan naar beneden
nog geen koelkast ook geen wasmachine
de grote was de deur uit
de rest achter een tobbe op het wasbord
voor de vuilnisman uit
liep een man met een ratel
er kwam een schillenboer een man met een kar
stinkend vleesafval voor hondenbezitters onder het
raam stond hij af te snijden voor beneden burens
de krultang in het vuur en dan in je haar gedraaid
de toverlantaarn zelfs mee naar school voor een voorstelling
de bakkerskarren nú een thuisbezorgmaatschappij
welnee toen een heel andere tijd ik snap
maar nooit de bewering
dat er tegenwoordig zoveel harder gewerkt*
zou worden dan vroeger
werkdruk gewoon vond men indertijd
nou gewoon dan waren er geen stakingen geweest
maar die waren er ook niet
althans onder de kleine zelfstandigen

vanuit datzelfde raam
kon je ook de gevangenis zien
waar pappa zat toen in 1941
het oudste zusje geboren werd
wat voor confrontatie moet dat dagelijks
geweest zijn

Tijdsbeeld nog geen reclame en toch, dan een
programma: “zeg groenteman, zeg groenteman.
wat eten we vandaag?” en “met naald en schaar”

Ida de Leeuw van Rees, geb. Schillekers
Amsterdam, 10 januari 1902- Apeldoorn 1 juli 1987
1926-1940 / 1946-1963 actief op de radio

Mijn oudste zus en ik voor de deur 47/48?

Natuurlijk nu ook en hoe,

* mentaliteitskwestie.

HUIS VAN BEWARING I

dat pappa in de gevangenis gezeten had en waarom dat was dát wisten we wél hoe vaak de anekdote met een zwarthandelaar in één cel pappa sliep als een blok na maanden van spanning en die man zei de volgende dag u hebt zeker vaak in de gevangenis gezeten u sliep zo goed trots waren we op hem we wisten zo geheim als onze joodse komaf was zo openlijk werd er dus gesproken over pappa's illegaal drukwerk gevangenis en kamptijd pas later ook zijn angst dat er ontdekt zou worden dat hij joods bloed had zo gründlich waren de Duitsers dus niet met zijn beroemde halfbroers Max die niet meer op mocht treden en Gerard de paragnost van wereldfaam die echt gemengd gehuwd was de zo bekende achternaam het is een wonder dat zij het kunnen navertellen en dat ik hier zit was dat laatste maar niet het geval

hoeveel later hoorden we van de vermoorde familie niet terug gekomen werd toedekkend genoemd we wisten niets maar we voelden wel andere kinderen hadden grootouders en vragen waarom dat deed je niet voelen des te meer maar zelfs dat was onbewust geen foto te bekennen er was helemaal niets gebeurd mamma had niets meegemaakt

twee bezoeken aan Gerard herinner ik me heel jong hij woonde nog in het oosten we werden onthaald en ik kreeg voor het eerst verse abrikozen ik vond ze niet te 'pruimen' en misschien wel vaker maar dit* we waren in de buurt toen Wilhelminapark en we belden aan hij deed open en was verbaasd des Paula's gortdroeg had je ons dan niet verwacht en hij onnozel hadden jullie dan opgebeld en later alhoewel hij altijd zei geen familie te 'behandelen' bood hij zijn diensten voor mij aan

in mijn jeugd is me een keer iets gevaarlijks overkomen aangevallen door twee zwanen in het Vondelpark heel bedreigend

werd een stukje gevonden van het verboden blad *De Wachtstoren* van de Jehova's Getuigen. De *Sipo* maakte in die tijd jacht op hen.¹⁶ Snudo, Croiset, Eikelenboom en enkele andere medewerkers van het bedrijf werden gearresteerd. Dat zij ook *Het Parool* hadden gedrukt wisten zij bij hun verhoren te verwijzen.¹⁷ Zij werden op transport naar Duitsland gesteld. Snudo overleed in juli 1942 in Oranienburg.¹⁸ Ook Croiset en Eikelenboom kwamen daar terecht, maar beiden overleefden de oorlog.¹⁹

Na Eikelenboom werd de kleine Amsterdamse drukkerij Centraal van J.W. Dupker – diens familie stencilde in Driehuis al *Het Parool* – in de Nieuwe Leliestraat bereid gevonden het blad te drukken. Hier is nummer 25 van 10 oktober 1941 gedrukt. Dupker beschikte niet over eigen zetmachines; het zetsel werd hem gebracht. De eerste de beste keer dat het arriveerde bleek het kletsnat en moest het voor gebruik geheel worden schoongeschrobd.²⁰ Stallinga, die het zetsel met een bakfiets had vervoerd, was met fiets en al de Lijnbaansgracht in gereden.²¹ Na de razzia op de drukkerijen van 21 oktober waagde Dupker het niet *Het Parool* te blijven drukken.²² Pas op 2 november 1941 kon er weer een exemplaar van *Het Parool* uitkomen. Om de Duitsers in de waan te brengen dat het blad toch regelmatig was verschenen, werd aan het op Staals kantoor gestencilde *Parool*, dat eigenlijk nummer 26 was, nummer 27 gegeven.

Vanaf half november had *Het Parool* weer een nieuwe drukker. Via het Heemstedse raadslid van de SDAP, W.A. de Tello, verkreeg men het adres van de drukker van de *Zandvoortsche Courant*, W.J. Gertenbach, op de Achterweg. Gertenbach

1991 Dissertatie. Madelon de Keizer NIOD

Mijn vader had als bron* geraadpleegd dienen te worden en een exemplaar op de promotie horen te krijgen.

* EEN OMISSIE

om te huilen, mijn vader heeft dit niet geweten.

Dit is mijn 'O' missie.

Veel dezelfde Facebook connecties ze negeert me consequent. Doctor de Keizer, een kleuter.

1° gedrukte nummer augustus 1941

zomerkamp van het Humanistisch Verbond
 Jan Weggelaar blies 's morgens het reveille
 later zou hij tbc blijken te hebben en werd ons
 gevraagd of we ook op die trompet geblazen hadden
 Han van Essen één van de jonge leiders
 Ingrid verliefd op hem later thuis zou ze quasi toevallig
 met haar jongste zusje aan het einde van zijn werkdag
 langs het gebouw van god hoe heette dat reclamebureau
 ook weer de kleuren van het logo zie ik wel
 en daar is de naam Cloeck en Moedigh
 wandelen en hem tegenkomen
 Marjolijn mocht het niet weten

later zouden de twee oudste zussen
 met elkaar optrekken en viel ik er buiten
 tijdens dat zomerkamp wordt Ingrid gebete
 door een merrie wiens veulen ze aaide
 ze begreep niet dat de moeder
 agressief was omdat ze een jong had

meer HV
 samenzijn in de Waterleidingduinen
 pappa op de fiets beloofde mij
 achterop terug te nemen
 naar het station maar Frieda
 één of andere gefrustreerde vrouw
*wel een dochtertje waar ik niet mee spelen
 wou zij wilde dat we vriendinnetjes werden
 ze waren zo eenzaam*
 sprong bij Odo achterop Paula woedend
 jaloers zei pappa later
 nee maar hij had mij beloofd

ooit zou hij die vrouw
 over mij raadplegen
 in wat voor hoedanigheid
 geen idee sociaal werkster
 of iets vaags geestelijk verzorgster
 van het H.V. of zo

was het op de middelbare school
 mamma die van spaghetti nestjes maakte
 met eieren erop mijn lievelingseten
 bruine bonen kon toch echt niet
 je mocht het eten voor je verjaardag
 zelf kiezen

buurkinderen Elsje Vogelaar
 zegt tante 'Cola' tegen mijn moeder
 een andere kind had het over de hemel
 Elsje zegt bij de Hema de trap op

Nu typend vraag ik me af of het uit haar eigen koker kwam...
 Wij zeiden mijnheer en mevrouw, later voornamen.

HET THEEHUIS

Zwart met rood en de drie X
 en veelsteunkleuren

Het raam van Ingrids kamer.

Je kunt een stukje Barlaeus zien.

EEN REBBELEND CHAOTISCH VERHAALTJE Eerder schetste ik een tijdsbeeld, per 1 juli moet er 85 ct. porto op een brief. Ik zie me nog lopen naar de grote staande brievenbus tegen de Stadsschouwburg, bij de ingang van de Marnixstraat of op de hoek van de Spieghelgracht. Rood met gouden letters geen strakke vormgeving, de kleppen onder elkaar stadspost en erbuiten. 10 ct. plakte je op een brief 4 op een ansichtkaart en slechts 2 voor in Amsterdam zelf. Als het haast had rende je naar het Leidseplein, in de hoop dat tramlijn 1 of 2 zou komen met een busje achterop, dat bij het station geleegd werd. Ook zie ik oude donkerblauwe trams bijvoorbeeld 7 10 16 met de open balkons, spannend was dat om daarte gaan staan. Groot voelde je je. 3 ct. kostte een waterijsje en een kadetje, later werd dat wel 5! Losse dropjes kon je kopen in dat donkere snoepwinkeltje, wat volgens mamma niet hygiënisch was. 2 voor een cent, stiekem zoethout kopen. Naar de cineac gaan, bij een meisje thuis de o zo verboden stripboekjes lezen. Ik oud? Welneen, ik ben de jongste dochter en mijn beide ouders leven. Nog centrale verwarming was alleen bij rijke mensen. In de vrieskou naar bed met een stenen of tinnen kruik, die laatste bleef het heetste en die had je het liefst, want je waste je de volgende dag met dat kruikenwater. Toen was het buitenland nog ver naar België een echte reis, blasé vond de hoofdonderwijzer onze vakantie naar Scandinavië. In Duitsland kwam je niet op de radio zong schor en vals Cees Laseur als vader Doorsnee de tekst: “kom er nou eens om och die tijden zijn voorbij 10 ct. voor een liter melk 4 ct. voor een ei och die tijden zijn voorbij.” Naar Ouderkerk lopen, terug soms met de boot met de bus. Of met een bootje en een bus naar het oude Schiphol *later Fokker*, waar je op de grond achter een hekje naar de met de hand aangezwengelde propellervliegtuigen keek. Nu wordt de tribune langs de Bosbaan afgebroken. Simone Signoret had toch gelijk, nostalgie is niet mee het was. Toen was geluk nog heel gewoon en niet alleen domweg in de Dapperstraat, ook op de Lijnbaansgracht. In de Lange Leidsche kocht ik grammofoonplaten van de liedjes uit de familie Doorsnee. Ik heb ze nog. Ingrid Jaap Fischer, ik één. Harry Bellafonte. Coconut Woman 45 toeren De Cineac was al goedkoop 60 ct, maar via Ad Offringa een symbolisch ‘duppie’. Odo’s vriend uit de sectie bedrijfsleiders woonachtig in de Roemer Vissscherstraat Het Algemeen Handelsblad terug kerend thema. Juli 1951 Ik herken alleen Ernst Martens.

Met de Sectie naar Engeland, pappa bracht voor ons alledrie een cadeautje mee. Mijn verjaardag viel erin Marjolijn muziek, ik was blij met het mijne. Hij was daar verbaasd over en opgelucht, Ingrid een zakkammetje en vond het niets.

De strip Deziderius en blondje ontsierde de achterpagina van de eerste slechte kleurenditie van de Varagids *toen nog alleen radio*. Op mogen blijven één keer per jaar voor the last night of the proms vanuit de Royal Albert Hall, de Engelse speech, waarvan ik niets begreep. Sir Malcolm Sargent en Sir Thomas Beecham de deinende zaal, die meezong geweldig meezingen en dat in ons milieu!!! Een evenement, waar je naar uitkeek en wat je ontroerde, dat was toen cultuur. Nu vind je pump and circumstances and rule Britannia populair.

Rule Britannia is in wezen hetzelfde als Deutschland über alles, zelfs erger, zonder oorlog kun je Duitsland jouw Heimat de fijnste plek vinden, maar over de wereldzeeën heersen!

PALINGEN EN HARINGEN

1956 ZWEDEN FLEMINGE MOTEL

pappa en mamma zijn een lange zaterdag weg
de zusjes eten 's avonds samen
mamma heeft lux paling voor ons gekocht
ter compensatie van hun afwezigheid
we zijn er dol op, maar na één hap
stopt het meisje met eten het staat tegen
proeven de zusjes niet of willen ze
mamma niet teleurstellen ze eten alles op
Marjolijn en Ingrid lopen een ernstige
voedselvergiftiging op

Het motel, omdat mijn vader voor het eerst instortte.

Verhalen wissel ik uit met mijn neef. Zij gaan deze zomer, flashbacks. Camping, jeugdherberg, sigaren. Oversteek met de boot*

over palingen en haringen gesproken
dan kom je terecht bij onze tenten
eerst de enkelwandige 4 persoonstent
met bagagepunt waarin ik sliep en het nog losse
grondzeil wat zou drijven in Larvik bij het noodweer *
de dag dat we de boot terug naar Denemarken namen
later de dubbele of Marjolijn of ik moesten
tussen de twee lagen doorkruipen om de palingen
in de grond te duwen
pappa deed buitenom met de houten hamer
die bestaat nog steeds met uitgeslepen kop
de haringen hoeveel ruzies
zijn daar allemaal bij geweest

De oudste en de jongste.

KAMPEREN

pappa steekt een pijp op om de wespen te verjagen
pappa die 's avonds in de tent voor het
slapen gaan prachtige verhalen vertelt
de fee van Hoevelaken keizer langbaard
op hoge schoenen onder een puntbuikje
koning saai komkommer later in Engeland
komt the wizard of Ower er bij
thuis leest mamma voor voor het slapen gaan
dat kan ze veel beter dan pappa
bovendien is hij er haast nooit
toch als hij er wel is bedelen we of hij het doet
altijd eerst nee en dan toch en
dan zoals gebruikelijk plagen woorden en zinnen
door elkaar gooiend achterstevoren lezen
mamma die boos wordt
en zegt dat wordt katjesspel
het eindigt altijd met ons in tranen

Noorse Fjorden

Helaas zijn de boomstammen,
die met (tautologie) immensevaart naar
beneden raasden *niet zichtbaar* imposant.

Links de middelste, rechts de jongste.

Ik hield als kind wel van licht erotische boeken, mijn moderne ouders op het gebied van seksualiteit. Paula gooide Kolka en Marisa weg in Noorwegen. Een sprookje, inderdaad grof. Een jongen verliefd op een meisje, een tovenaer, hij verandert het meisje in een boom en schurkt zich erlangs, dan in een hinde en zichzelf 'paart' Het boeide mij uitermate, alle sprookjes zijn luguber en zelden een happy end. Mam: "je had gelijk."

pappa vertelde niet alleen aan ons
later voor ons allang Odo
vertelde hij verhalen aan zijn kleinzoons
twee kaboutertjes sparappeltje en beukenootje
hij stuurde ze ook naar Israël Marjolijn vertalen
Yoram vond dat ze gepubliceerd moesten worden
hij kreeg er genoeg van en zei na weer een vakantie
in Scandinavië alleen veel later dat ze daar in de bossen
waren achtergebleven veel meer rust en ruimte
zouden ze het nog weten de jongens / mannen

Paula en Odo bij de Morris Minor

bij een dagtochtje we zijn op de Hoge Veluwe
de auto geparkeerd wij van de weg af
dat was toegestaan Marjolijn en ik staan
op boomstronkjes te zingen wij zijn twee
eenzame cowboys wij zwerven langs bos
en langs hei de Veluwe is onze prairie
daar voelen wij ons vrij en blij
en dan komt er een kudde mouflons aanstormen
staan blijven roept pappa of mamma de groep
opent zich bij ons om zich er achter weer te sluiten
even later komt een opzichter vragen
wat we gezien hebben en weten
maar het opschrikken moet eerder plaats hebben gevonden
terug bij de auto stormt een groep herten net zo wild voorbij

Marjolijn en ik bij de oorsprong van de Maas

een ander liedje op de camping in Gumerup
er staat een pingpongtafel Marjolijn en ik spelen
en zingen ping en pong spelen pingpong ping
zei de pingpongbal weg was de pingpongbal
en dat was hij ook weg in de bek
van de zwarte poedel van de campinghouder

De enige club waar ik op gezeten heb, een
donker hol Cor Du Buy overl. 11/11/2011

in het voorjaar van 1960 ik ben nog 13
gaan mijn ouders een paar dagen naar Parijs
ik durf niet met mijn zusjes thuis te blijven
ik zal bij Eli en Eva logeren die bellen gelukkig af
een avond ik verberg dat voor mijn zussen
zo een enorme rugpijn gewoon naar bed
daar heb ik geen herinneringen aan
en naar school kom thuis en ga naar de wc
en blijkt te menstrueren ik roep Marjolijn
en die geeft me maandverband
's zomers met vakantie in Frankrijk dan 14
oog ik heel goed zelfs verbaasd zo ontspannen
wat ik durfde daar op dat bruggetje
maar het was al zo mis

Vacantie 1960

Iets voor Marjolijn, niet voor mij.
'Gewoon' meegedaan?

de kangoeroe jacks
mamma had die
van Marjolijn en mij
zelf genaaid

mamma verzon/deed leuke dingen
 ze maakte indianentooien
 band voor gordijnhaken en
 daar staken we zelf gevonden
 veren in van pappa leerden we
 de pijl en boog ik heb het nooit gekund
 wegschieten bedoel ik
 een gebogen stokje met een touwtje

Blaricum 1950 Ze hebben hun best gedaan,
 het liep zo vreselijk uit de hand.

winter vreselijk sneeuw en ijs
 voor mij geen schaatsen
 maar met een boek bij de kachel
 sneeuwgevechten ontzettend
 op weg naar school jong dus
 want Ingrid ook nog Elisabeth Wolff
 gooide een keiharde bal bijna ijs
 recht op mijn oog

Nicolaas ik ben bij hem op zijn kamer geweest
 zijn oudere zus Puck bij Ingrid in de klas
 de laatste gaf een feestje bij ons thuis
 mijn ouders en ik bij Cox Schneider thuis
 Conny Stuart 'tante Con'

HET CHIQUE RESTAURANT 'THE FIVE FLIES'
 HET GING IN DE HENS.

1953 mijn ouders 12 1/2 jaar samen eten hotel Fleissig
 en daarna de bioscoop 'the prince and the showgirl'

Laurence Olivier en Marilyn Monroe.

ze wil de documentaire de witte wildernis zien
 niemand heeft zin om mee te gaan dan maar alleen
 mamma geeft wel fl. 1,25 dan kan ze parket gaan zitten
 dan hoeft ze niet op het goedkopere parterre
 met haar hoofd achterover naar de film te kijken
 maar ze kiest er toch voor en neemt van de
 resterende 15 ct. in de pauze een ijsje
 er was ook stalles de nog duurdere fauteuil en balcon
 en die kostten nog meerin grote bioscopen had je zelfs
 net zoals in schouwburgen nog loges ook

om de beurt nam pappa
 zijn groter worden dochtertjes mee uit
 vrouw van de wereld voelde je je dan
 mijn eerste keer samen eten
 daarna le ballon rouge recent was hij er weer
 ik vond de film helemaal niet leuk
 wat ik aan had weet ik nog

Ingrid en Teije waren uit geweest laat geworden
 herrie in de keuken Odo kwaad zijn bed uit
 trof zijn dochter niet te stoppen huilend aan
 een ongeluk gehad wat Teije niet lukte hem wel
 hij wist haar tot bedaren te brengen

1959 Teddy Scholten wint het songfestival met "een beetje"
 Teije roept bij ons binnenkomend : "wij hebben de Biemrechten"

we lopen op de Weteringschans
op weg naar de bioscoop Alhambra
in die tijd hebben de zusjes
erg last van 'maaien'
de vader schreeuwt
Paula is een billenkijkster
gegeneerd steekt mamma de straat over
de vader gaat door roept
die vrouw daar aan de overkant
hoort bij mij en ze is een billenkijkster

kortgeleden zei mijn zus

*Odo wat was je eigenlijk
een rotzak zulke dingen zou
Yoram me niet moeten flikken.
en Paula jij pikte dat allemaal maar
en vervolgt als je het je
goed realiseert liep hij voor
gek niet jij*

maar dat toen niet zo ervaren
de vader heeft een sadistisch
gevoel voor humor

UIT HET VOLGENDE BLIJKT GEEN OPZET

voor zichzelf net zo
de vader staat voor het open raam in de erker
en roept naar een voorbijganger
dag mijnheer dag mijnheer
u denkt dat ik gek ben
bén ik ook bèn ik ook

De voorbijganger was Simon Carmiggelt, hij kwam elke dag mompelend half dronken voorbij. Mijn vader deed dat niet om in een KRONKEL te komen, zijn stemming zijn eigen kronkel.

mijn oudste zusje wordt voor het eerst ongesteld
ik zeg nu ben je geen maagd meer
hilariteit alom over zoveel domheid
helpen kon ik het niet dat ze het niet duidelijk
aan me hadden uitgelegd maar ik had een kop als
een biet hoe oud was ik helemaal 8/9

Hogere klas lagere school oubollig boek
over een adellijk meisje en ze was nog nooit
ongesteld geweest. Bet. ziek Gegniffel
volwassenen zijn niet anders. Een aangetrouwde
tante *psycholoog* grinnikt als ik zeg:
"zo jammer ik had de potentie wel gehad"

De krantenfoto van HET MEISJE VAN LITTLE ROCK op mijn netvlies. Als onze kinderboeken niet over WO II gingen, zoals o.a. de kinderen van no. 67 van Lisa Tetzner dan gegarandeerd over andere geschiedenis of sociale thema's *An Rutgers v.d Loeff 'Mens of Wolf' 'Voor een kans op geluk' die naadloos in de geschiedenis passen.*Oud Barlaeaaan. Haar kinderen en die van Cruys Voorbergh eveneens.

alleen maar een beeld jong
ik voorop de fiets bij pappa
Marjolijn achterop

Riquewihr plaatsje in de Elzas

Vacantie'60

Paula nam 1 glas witte wijn, stomdronken,
niet gewaarschuwd door de huisarts.
Autoloos plaatsje, dus ze moest wel lopen.
Odo en Marjolijn lachen zich rot, verre van geestig
dezelfde ongein als bij haar bijkomen uit narcose.

Boerhaave

over pappa mijn vader bang
 voor grote honden
 met name herders en bouviërs
 residu van het KZ
 die toonde hij nooit aan zijn kinderen
 met ijzeren zelfbeheersing je kon
 het zelfs niet voelen
 veel later heeft hij het verteld
 en hoe het kwam
 toch ben ik de enige in de familie die
 bang is voor dieren
 heeft hij het helemaal overwonnen
 het is zo een ongelooflijk sterk mens

dit bij die vreselijke Dobbe
 af en toe vrij lezen
 ik was zo door mijn boek heen
 dat geloofde hij niet
 en ging me overhoren
 natuurlijk wist ik elke regel

water en ik zijn vijanden
 alleen met pappa en mamma
 naar Hoek van Holland
 we lopen en vele anderen een golfbreker op
 geen waarschuwbord of iets
 er komt een grote boot aanvaren
 het water komt opzetten pappa is vlug weg
 mamma en ik hebben moeite
 ons staande te houden
 bij het zich terugtrekkende water
 voor ons is een man met twee kleine kinderen
 uit alle macht probeert hij ze vast te houden
 wonder boven wonder loopt het goed af
 de bemanning op de boot zo dichtbij staat te lachen
*en roept ons reeds toe wie zoet is krijgt lekkers
 wie stout is de roe niet waar maar al typend voeg ik
 deze associatie toe* pappa zegt als ik het geweten
 had hoe sterk die zuiging was
 dan was ik bij jullie gebleven
 om jullie vast te houden
 eigenlijk dom
 dat we niet wijzer waren

over lachende bemanning
 naar de sluizen van IJmuiden een groot schip aangemeerd
 een enorme tros om een daarvoor bestemd paaltje
 Marjolijn is er op gaan zitten met een enorme knal
 nagenoeg een explosie klapt het dikke touw zeg
 maar kabel uit elkaar we schrikken ons rot
 Marjolijn ontsnapt aan een ernstig ongeluk
 en de bemanning lacht

DE GOEDE FILMS KOMEN ER TOCH
 KIJK UIT NAAR DE UITKIJK

De UITKIJK onze "huisbioscoop"
 Met ernaast de kapper Mario drugs in de koffie.
 Voor drie stuivers letterlijk die Drie Goszen Oper.
 En hoe vaak de ROVERSYMFONIE heel vaak.

CITY THEATER 1949 30 meter verderop. 3 jaar.
 Ik zei altijd, dat ik niet kon fantaseren, ik had een bungalow in mijn
 kindergedachten, gesitueerd in het plantsoen, het was groter dan hier.
 Kennelijk niet weg willen uit de buurt, wel beter wonen. DE HERRIE!

MARJOLIJN EN ONGELUKKEN

we zijn op bezoek geweest bij oma en stiefopa
met de ouwe schicht van 'oom' Wessel
pesten kon die mamma door haar Pála te noemen
en ons kauwgom te geven terwijl hij wist dat zij dat niet goed vond
Marjo en mij noemde hij samen Manjo later pas op het gym
zou Marjolijn haar volledige naam gaan gebruiken
na eerst nog wat experimenteren met Jolijn
de oude Ford van Wessel dus gelukkig oud
Marjolijn's vinger tussen de deur
brullen en Paula hysterisch schreeuwen
dokter ziekenhuis pappa zou deskundig verbinden
en ze heeft er niets aan overgehouden

Marjolijn en ongelukken tennissen bij D.D.V, ze slaat een tand uit haar mond pappa en ik halen haar op met de auto eindpunt van lijn 1. We laden de fiets op de imperiaal de trambestuurder geeft op zijn Amsterdams aanwijzingen / commentaar, het is haar verjaardag en Pasen ijstaart, maar eten kan ze hem niet.

Marjolijn en ongelukken

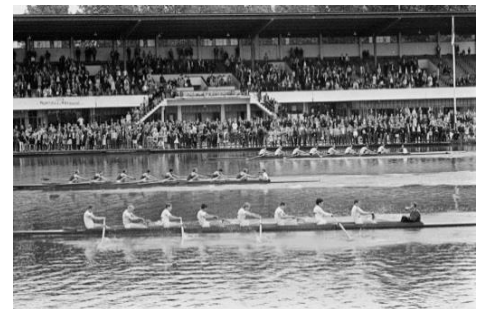
haar vriendje roeit op de Bosbaan
ze is er heen om te kijken dondert van de grote stenen trap
en heeft een scheur in haar been niet naar huis maar achterop
bij een vriend(in) volgt ze de wedstrijd om toch met pijn weer
door pappa en mij opgehaald te worden

hij bestaat niet meer de Tribune.

AUTO'S NU EN VROEGER

tegenwoordig koop je een auto en je scheurt weg
in mijn kindertijd moest je een auto
inrijden met een slakkengangetje en
dan af en toe wat gas bijgeven
een standaard tocht voor die procedure
een 's zondagse rit rond het IJsselmeer
over de oude blauwe T Ford van Wessel Eikelenboom
spraken we over de ouwe schicht
dezelfde waar Marjolijns vinger tussen de deur kwam
o mooi was hij echte pijltjes die uitgingen bij afslaan
oranje ze weigerden vaak dienst raam open arm uitsteken
er weigerde wel meer ooit lang stil gestaan voor de gesloten
spoorwegovergang in Blauwkapel
*ik zie nog die vrome mensen op zondag
op het bankje voor het huis zitten mamma
vertelde ze mogen niets doen*
spoorwegbomen open maar nee hij reed niet
de auto achter ons heeft ons rustig opgeduwd
ja op viel me de bogen over de spoorbaan
zo anders dan op andere plaatsen
ik geloof dat het nog altijd zo is

Ik heb er een totaal ander beeld van een veel 'vierkantere' blauwe. Met het letterlijk kapotte pijltje. In Utrecht, elke keer bij afslaan en nu bedoel ik niet de motor, raampje open arm naar buiten. Ach, Wessel zal er wel meer gehad hebben. Dat klopt niet, we moesten een keer een vakantie onderbreken, omdat de oudste dochter de auto wilde.

GEHUURD/TE LEEN?

we zongen op de wijs van Louis Davids
de olieman heeft een Fordje opgedaan
en rijdt daar mee als een vorst door de Jordaan
 mijn vader heeft een Skoda opgedaan
 we zijn er mee naar België gegaan
 onze eerste 'buitenlandse reis'
 tocht met die oude Skoda
 was het om de auto te koelen
 of hadden we water bij ons
 om te drinken *we hadden toen*
nog geen restaurantbudget
 de heuvel op het gevulde keteltje
 met de fluit naar boven
 de heuvel af het keteltje met de tuit naar achteren
 niet de enige met deze herinnering
 in ons oude gezin ben ik wat dit betreft
 het staat ons allen zeer bij
 het gewone geluk met een oude
 auto en een fluitketeltje
 hoeveel ruzie

bevriend met Lucette Wezelaar via ballet
 de dochter van de beroemde beeldhouwer
 ook zij naar het Barlaeus
 terwijl ik nog op de lagere school zat
 stond ik vaak op de Zieseniskade
 met haar te praten
 ze staat in het foto boek wij zijn 17
 van Johan van der Keuken

mijn tweede 'ouderwetse' toneelstuk
 eveneens in de stadsschouwburg
 Brederode's Spaansche Brabander met Max als
 Jerolimo de avond was heel wat leuker het stuk al
 maar ook omdat bij de voorstelling mijn leraar Grieks
 aanwezig was ik was verliefd op de jonge leraar
 hij was pas vader van een dochtertje geworden
 later getrouwd met een leerling
 zaten we die keer in de koninklijke loge
 nagenoeg altijd vrij kaartjes

in mijn jeugd toen de balie
 nog het Kantongerecht was
 zijn Hans en Agaath daar getrouwd
 omdat Max geen toestemming
 gaf voor hun huwelijk

Max kwam met een stel bezopen artiesten uit De Kring
 Odo hoorde hem zeggen:
 "hier niet aanbellen er slapen kinderen"

CULTUUR EN NOG MEER CULTUUR

LUCETTE WEZELAAR Facebook

ATTENTIE - KIES VOOR POLITIE-ALARMNUMMER 22 22 22 (p.n. 888 88)

TELEFOONGIDS

VOOR DE

TELEFOONDIENT IN HET DISTRICT

AMSTERDAM

(woonplaatsen AMSTERDAM, DIEMEN, DUIVENDRECHT en luchthaven SCHIPHOL)

B I J Z O N D E R E T E L E F O O N N U M M E R S

Directie en Administratie, Pletter de Hoofstraat 55 78 11 11

AANVRAGEN van

Internationale gesprekken:	0 00
met landen binnen Europa	00 10
met landen buiten Europa	00 15
vanuit cellen	0 00
mobiele gesprekken streekt met Amsterdam en landelijk net	0 05
gesprekken met schepen	00 14

INLICHTINGEN over

telefoonnummers van het net Amsterdam	77 86 21
telefoonnummers, verkeer en tarieven (binnenland)	0 00
telefoonnummers, verkeer en tarieven (buitenland):	
voor landen binnen Europa	00 18
voor landen buiten Europa	00 16
vanuit cellen	0 00
mobiele verkeer	0 05
verkeer met schepen	00 14

STORINGSDIENST zie bladzijde I

TELEGRAMMEN aanbinden (dag en nacht) 0 09

idem voor Amerika (aan telegraafkantoor Amsterdam) 00 19

idem voor Amerika (aan telegraafkantoor Rotterdam) 00 15

TIJDMELDING 0 02

WELBERICHT 0 03

NIEUWSDIENST ANP (diensturen zie bladzijde XIII) (06222) 3 33

VTC-OFFSET 237475-227732

	AMSTERDAM	DIEMEN	DUIVENDRECHT
BRANDWEER	5 66 56	5 44 32	5 10 00
GENEESKUNDIGE DIENST (uitsluitend voor ONGEVALLEN)	5 55 55	5 39 26	5 55 55
POLITIE	2 2 2 2 2	5 39 06	5 58 08

Let op →

"EERSTE HULP" in sociale of geneesl. nood:
 Telefonische Hulpdienst „De Wegwijzer" 24 44 44 (17.00-16.00 uur)

STAATSBEDRIJF DER POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE

Nr 118 — MEI 1968
 (bijgewerkt tot 20 februari 1968)

Politie 5x 8

Na mijn tijd 6x 2. Ons eerste nr. 33564 ons tweede 244879.

Die van de drukkerij weet ik eveneens, 44510, daar kwam een 2 voor.

De andere lijn 40268 Telefoon echt niet overal. Alissa een afspraak met Tonnie Tulp hij had geen telefoon, wel fatsoen.

Hij was verhinderd en stuurde een telegram.

Agaath katholiek, verdraagzaamheid troef.

menig wandeling rond de Tafelberg
een glibberig trappetje groen van het mos
later van uit Hoogland
blijkt het niet eens een heuveltje
laat staan een uitkijkpost
tegenwoordig grazen er runderen
betreden op eigen risico

HET ECZEEM KIND

al jong eczeem roze zalf was er
pappa deed het er op
met een glazen spatel
ook slikte ik er uit een blikje
een soort van muisjes voor

ze heeft vaak abcessen in haar mond mamma
maakt dan kamillethee om mee te spoelen
met vakantie in Limburg plukt ze het van de helling
later op de middelbare school
kreeg ik een zich steeds uitbreidende krentenbaard
ik schaamde me en verstopte me achter een shawl
juffrouw Rijdsdijk *de lerares waar ik Latijn van had*
vroeg moet het worden warm gehouden
van de leraar Grieks en niet van haar
leerden we dag sinterklaasje in het Latijn
we gingen in die periode naar de Hoge Veluwe
ik wou niet mee zo mamma drong aan
en weer in die shawl

ik zie me zo lopen in het Kröller Müller
pappa had het ook altijd en Ingrid

ik ging er voor naar een huidarts op de Weteringschans

waar zit je op school vroeg hij hiernaast antwoord ik

o op de huishoudschool nee op het gymnasium de gebouwen naast elkaar

recentelijk is de industrieschool door het Barlaeus opgeslokt

ruzies waren er onderling *Eva en Eli hebben elkaar zo leren kennen*

daarom werden op een gegeven moment de pauzes van de scholen

veranderd niet meer parallel lopend Marjolijn en ook Ingrids

docent klassieke talen sprak zijn leerlingen

aan op hun gedrag is dit de 'habitus' van een gymnasiast

met die associatie logeren bij toen nog óóm Max en tante Ida op de boulevard in

Scheveningen in het kleine logeerkamertje draaide elke keer het vuurtorenlicht

binnenverwend worden met Ida naar de bioscoop *met de beroemde oom naar de Haagsche Schouwburg een hete zomeravond* voor het eerst achter de coulissen

hij had het stuk geregisseerd als ik het me goed herinner ook interessant was de bus

met acteurs die op de Weteringschans stond en Max die met Hans bij ons langs

kwam als ze 's avonds op het Leidseplein in de Stadsschouwburg op moesten treden

Hans kan net zo fantaseren als mijn oudste zuster. Trouwens mijn vader ook. In Badhuisweg staat Hans op het Leidseplein en schrijft: "ik zag mijn drie giechelende nichtjes hun huis ingaan." Had hij een verreijker bij zich? Een nu 55 jarige zei, als hij goochelde:

"dit is een knappe kunst." Nou Hans, dat was een "knappe kunst."

WINKELS LEIDSEPLEIN

Peperdure handwerkwinkel, kinderklere 'Arbeid Adelt' ik stond me er aan te vergapen. En onbetaalbare bloemen.

Niet alleen eczeem, ook een enorme karbonkel ze durft het niet te vertellen. Op een gegeven moment ontdekt. Je had naar ons toe moeten komen, er is nog steeds een kuiltje van. Mijn eigen juffrouw is ziek *later zal blijken dat ze kanker had en is overleden, toen ik al van school was* we krijgen een invalster een eigenwijze tante. Juist in die periode wordt er een toneelstukje ingestudeerd juffrouw Breeman had de rollen al verdeeld, daar kwam dat nieuwe mens en ging het herindelen. Ik als kleinste van de klas hield wel mijn rol van kaboutervrouw *ook cijfers gaf ze vreemd b.v. wel hoger voor schrijven, maar veel lager voor mijn goede vakken* er was behoorlijke onrust onder de kinderen. Doesjka Korthals had een rood wollen pak met puntmuts, dat werd voor die avond beschikbaar gesteld. De uitvoering in een m.u.l.o. in de 2^e Fokke Simonszstraat *onze eigen juffrouw kwam kijken en later weer lesgevend zou ze krammetjes laten zien* warm was het. Mamma zegt: “doe die bovenkant maar uit tot je aan de beurt bent.” Gekleed in mijn bloesje stuift Doesjka op me af: “waar is mijn pak?” Zenuwachtig, maar mamma had het gewoon over een radiator gehangen. Hoe zit dat met die rolverdeling? Die twee ‘juffen’, maar toch ook de violist Boris Lensky, die regisseerde *en zijn dochtertjes Ilona bij mij in de klas en Jetske 2 jaar hoger grote rollen gaf*. Mamma sprak er schande van. Was het toen dat ze ons spinnenwiel aan school cadeau deed?

LIEDJE UIT HET STUK

*Jan had een mooie toverfluit met wonderzoet geluid
de tonen van dat instrument die lokten heel wat uit
van tuut tuut tiereliere wiet wiet wiet
weg waren zorgen en verdriet
men moest wel dansen
één twee drie wat wond're melodie*

Doesjka Korthals een kind van en kunstenaar de schilder Jan (Johannes) niet oud geworden 1916-1972 Wonend aan de Amstel *ik zie de woonkeuken voor me* heel veel felgekleurde schilderijen met schepen.

*bij het afscheidstoneelstuk in de zesde klas
had ik de rol van een oud vrouwtje dat zat te breien
een stijve nek de hele voorstelling behalve bij de paar regels die ik zei
ogen dicht hoofd opzij laten hangen
ik ben wel de oudste van allen
maar ik brei nog heel flink
let op dat ik geen steekje laat vallen*

Het enige, dat ik zie als schets

Doesjka of ik ‘even’ een kunstboek van haar vader wilde maken klonk nog net zo dwingelandig als vroeger

stuk niet origineel gekozen een paar jaar daarvoor Ingrid hetzelfde als afscheid zij de rol van geisha “ik ben een Japaneesje kom uit een heel ver land waar mooie bloemen bloeien en waar de zon zo brandt” Een waardeloos afscheidscadeau ter herinnering aan de lagere school een lepel en een vork met erin gegraveerd Elisabeth Wolffschool. Ik heb ze nog wel mamma had een goed boek gesuggereerd met een geschreven opdracht van onze onderwijzer, maar meester Dobbe dacht er anders over. Wat was hij ooit boos er was een vergadering van de ouder= commissie *natuurlijk maakte mamma daar deel van uit*. De mensen staan tevergeefs op Dobbe met de sleutel van school te wachten, hij komt niet opdagen en de ouders besluiten bij iemand thuis te gaan praten. O, wat was Dobbe boos, dat ze het zonder hem hadden durven te doen. Hij was ‘bovenmeester geweest in een volkswijk’ en gewend geraadpleegd te worden op elk gebied. Het oude Schiphol op de begane grond waar je de propellervliegtuigen zag aan zwengelen. Vaak lopend heen door het Amsterdamse bos, terug met de bus. Maarse en Kroon. Lange wandelingen ook naar Ouderkerk om eveneens terug te gaan met de bus of het bootje, dat was natuurlijk veel leuker. Dan moet ik langs Toms huis gekomen zijn. Behalve de familie Doorsnee Paul Vlaanderen en de eeuwige klassieke muziek, waren er ook toen al spelletjes zoals het hangt aan de muur en het tikt met verschillende categorieën “plantaardig, mineraal